శ్రీః.

శ్రియైనమః.

స్తుతిమంజరీ

అఖిలనిగమగమ్యోదుగ్ధపాథోధిశాయీ
విధృతవిభవరూపస్సర్వభూతాన్తరాత్మా ।
సకలమనుజపూజ్యాప్రాకృతాంగప్రకాండ
సప్రదిశతుభగవాన్నశ్శేముషీంభక్తిరూపామ్ ॥ ॥ ౧ ॥

ಅಶೇಷವೇದವೇದ್ಯವಾದ ಪರಸ್ವರೂಪವೆಂದೂ, ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಶೇಷಶಾಯಿಯಾದ ವ್ಯೂಹರೂಪವೆಂದೂ, ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮಾದಿಗಳಾದ ವಿಭವ ರೂಪವೆಂದೂ, ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೃದಯಗುಹಾಂತರ್ಗತವಾದ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ರೂಪವೆಂದೂ, ಸಕಲ ಭಕ್ತರೂ ಅರ್ಚಿಸಲು ಸುಲಭವಾದ ಅಪ್ರಾಕೃತವಾದ ವಿಗ್ರಹವೆಂದೂ ಪಂಚಾತ್ಮಕನಾದ ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮನು ಭಕ್ತರಾದ ನಮಗೆ ಭಕ್ತಿರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ (ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ) ॥೧॥

ఆత్మారామైర్మునిభిరనిశంధ్యాయతేహృద్గుహాయాం
ముద్రా శౌరేః ఫణిపతితనౌ కుండలిన్యాఖ్యయా యా।
వ్యక్తీకుర్వన్ సకలజగతాం తాం కృపాపూర్ణచిత్తః
శ్రీరంగేశో వితరతుతరాంశాశ్వతం మంగలం నః ॥ ॥ ౨ ॥

ಶ್ರೀ ಶೇಷನಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಿನೀ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಭಗವಂತನ ಯಾವ ಮುದ್ರೆಯು ಆತ್ಮಕ್ರೀಡೆಯುಳ್ಳ ಋಷಿಗಳಿಂದ ಹೃ

ದಯಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿರುವ, ಕೃಪೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯು ನಮ್ಮಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ. ॥೨॥

ಸರ್ವೈರ್ವ್ವೇದಗಣೈಸ್ಸದೈವವಿನುತಂ ಸರ್ವಾಘದಾಹಕ್ಷಮಂ
ರೂಪಂ ದಿವ್ಯಮನಂತಮಂಗಲಗುಣಾವಾಸಂ ನಿವಾಸಂ ಶ್ರಿಯಃ।
ಯೋಧತ್ತೇ ಕಲಿಪಂಕಮಗ್ನಜಗತೀಶೇಷೇಽತ್ರ ಶೇಷಾಚಲೇ
ಕುರ್ಯಾಚ್ಛಾಶ್ವತಮಂಗಲಾನಿಭುವಿ ನಃ ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸೋಽನಿಶಮ್ ॥೩॥

ಎಲ್ಲ ವೇದಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿಯೂ, ಸರ್ವ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ ಸುಡುವ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಮಂಗಳಗುಣಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿಯೂ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ದಿವ್ಯರೂಪವನ್ನು (ಎಲ್ಲ ಭಕ್ತಜನರ ಅನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣುವಂತೆ) ಕಲಿ ಎಂಬ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋದ ಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಉಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಶೇಷ-ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನುಹೊಂದಿರುವ ಶೇಷಾಚಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸದೇವರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮಂಗಲಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ. ॥೩॥

ದುರ್ವಾರಾಂತಪಾಪಕರಿಣಾಂ ಮಥನಾಯ ತುಂಗೇ
ಹಸ್ತ್ಯಾಹ್ವಯೇ ವರಗಿರೌ ವಿಹಿತಾವತಾರಃ ।
ಸಿಂಹೋದ್ವಿಷಾಂ ನತದೃಶಾಂ ಸುರಭಿಸ್ತು ಭೂಮೌ
ಹಸ್ತೀಶ್ವರೋ ವಿತನುತಾಂ ಸಕಲೇಪ್ಸಿತಾನಿ ॥ ॥ ೪ ॥

ತಡೆಯಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಪಾಪಗಳೆಂಬ ಆನೆಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು, ಎತ್ತರವಾದ ಹಸ್ತಿಶೈಲವೆಂಬ ಪರ್ವತಶ್ರೇಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಅವತಾರಮಾಡಿ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಂಹನಆಕಾರವುಳ್ಳವನಾದರೂ, ಆಶ್ರಿತರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಕಾಮಧೇನುವಿನಂತೆ ಇರುವ ಶ್ರೀ ಹಸ್ತಿಶೈಲಾಧಿಪತಿಯಾದ

ಶ್ರೀ ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿಯು ಎಲ್ಲರ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಡುವವನಾಗಲಿ. ॥೪॥

ಸಂರಕ್ಷಣೀಯಜನದರ್ಶನಕೌತುಕೇನ
ಯೋ ಯಾದವಾದ್ರಿಮಧಿರುಹ್ಯ ಚಕಾಸ್ತಿ ದೇವಃ ।
ಸಂದರ್ಶನಾಗತಜನಪ್ರಕಟಪ್ರಭಾವಃ
ಸೋಽಯಂ ತನೋತು ಭುವಿ ಸನ್ತತಮಂಗಲಾನಿ ॥ ॥ ೫ ॥

(ತನ್ನಿಂದ) ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾದ ಜನಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಆಶೆಯಿಂದ ಯಾವದೇವನು ಯಾದವಗಿರಿ ಎಂಬ ದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವನೋ, (ತನ್ನ) ದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಂದ ಜನಗಳ (ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ) ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವುಳ್ಳ, ಆ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿಯು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ (ಎಲ್ಲರಿಗೂ)ಯಾವಾಗಲೂ ಮಂಗಳಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಿ॥೫॥

ಧೃತ್ವಾ ರಶ್ಮಿಂ ಸವ್ಯಹಸ್ತೇ ಕಶಾಂಚಾ-
ನ್ಯಸ್ಮಿನ್ಪಾದೌ ಕೂಬರಾಧಃ ಪ್ರಸಾರ್ಯ ।
ಸೇನಾಮಧ್ಯೇ ಧೂಳಿಧೂಮ್ರಾಲಕಾಲಿಃ
ಗೀತಾಂವರ್ಷನ್ಪಾರ್ಥಸೂತೋಽಸ್ತು ಮೇಽಗ್ರೇ ॥ ॥ ೬ ॥

ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ಲಗಾಮನ್ನೂ, ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಬಾರುಗೋಲನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನೊಗದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿಕೊಂಡು, ಎರಡು ಸೈನ್ಯಗಳಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಧೂಳಿನಿಂದ ಮಲಿನವಾದ ಮುಂಗುರುಳುಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿಯು ನನ್ನಮುಂದೆಯೂ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವವನಾಗಲಿ. ॥೬॥

ಸ್ತೋತ್ರಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಭವತಃ ಸ್ತವನೈರಿಹಾಚಾರ್ಯಾಣಾಂ
ಭೀಷ್ಮಸ್ಸದಾಽಧಿಕತಮಂ ಮನುತೇ ಹಿ ಧರ್ಮಮ್ ।
ತ್ವಂಯಾದೃಶೀಂ ಮಮ ವಿತೇರಿಥ ಶಕ್ತಿಮತ್ರ
ಸರ್ವೇಶ್ವರೈತದನುರೂಪಮಿಮಂ ತನೋಮಿ॥ ॥ ೭ ॥

ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಅರ್ಚಿಸುವುದನ್ನು ಅತ್ಯಧಿಕವಾದ ಧರ್ಮವನ್ನಾಗಿ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲೈ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೇ ! ನೀನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀಯೋ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಾನೂ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವೆನು. ||೭||

వేదాంస్తవాంతరహితాన్ప్రహిణోషినుత్యై
తేఽనన్తనాన్తముపయాన్తినుతేస్తవైవ ।
ఆనన్త్యమేవయువయోర్మితిమేయయోశ్చేత్
కింనాస్త్యశక్తివిషయె మమ తత్ప్రమాతుః ॥ ||౮||

ಎಲೈ ಅಂತರರಹಿತನಾದವನೆ ! ನೀನು ಅನಂತಗಳಾದ ವೇದಗಳನ್ನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳೂ ನಿನ್ನ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ಕೊನೆಗಾಣುವುದಿಲ್ಲವು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಮೇಯರಾದ ನಿಮ್ಮಗಳಿಗೇನೇ ಅನಂತತ್ವವು ಇರಲಾಗಿ ಪ್ರಮಾತೃವಾದ ನನಗೆ ಸ್ತುತಿಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನಂತತ್ವವು ಏತಕ್ಕೆ ಇರಬಾರದು? ||೮||

ఇష్టాపూర్తం జాయమానం చ జాతం
నాభిర్లోకస్యాఖిలం యో బిభర్షి ।
స త్వం కుర్యాః కర్ణయోస్తే ప్రహర్షాత్
పుష్పాణాం మే మంజరీం శబ్దరూపామ్ ॥ ౯ ||

ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಾಭಿಸ್ಥಾನನಾಗಿದ್ದು ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಲೂ ಹಿಂದೆ ನಡೆದೂ ಇರುವ ಸಕಲ ವಿಧವಾದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಯಾವ ನೀನು ಧರಿಸುತ್ತೀಯೊ, ಅಂತಹ ನೀನು ನನ್ನ ಶಬ್ದರೂಪವಾದ ಪುಷ್ಪಮಂಜರಿಯನ್ನೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಿನ್ನ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವವನಾಗಬೇಕು. ||೯||

శాస్త్రేషు కించిదిహ వేద్మి గురోః ప్రసాదాత్
జానామి మర్త్యనివహస్య వినశ్వరత్వమ్ ।

ಪ್ರತ್ಯೇಮಿ ಮಂಗಳಗುಣಾನ್ವಿಪುಲಾನನನ್ತೇ
ಹಾಽದ್ಯಾಪಿ ಮೇ ಕಿಲ ರತಿಃ ಕಲುಷೇಭವೇಽಸ್ಮಿನ್ ॥ ೧೦॥

ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಮನುಷ್ಯ ಸಮೂಹದ ಅಸ್ಥಿರತ್ವವನ್ನು ಬಲ್ಲೆನು. ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತಗಳಾದ ಮಂಗಳಗುಣಗಳುಂಟೆಂದು ದೃಢವಾಗಿಯೂ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ; ಆದರೂ ನನಗೆ ಈ ಕಶ್ಮಲವಾದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಪ್ರೀತಿ ಇದೆಯಲ್ಲ ! ಅಯ್ಯೋ ! ॥೧೦॥

ಕಿಂ ಮಾಂ ಸಸರ್ಜಿಥ ವಿಭೋ ! ಕರುಣಾಮೃತಾಬ್ಧೇ !
ಕಾ ತೇ ಸ್ಪೃಹಾ ಸಕಲಮಂಗಲಭಾಜನಸ್ಯ ।
ಕಿಂ ವಾ ಮಯಾಪಿಚ ನಿರರ್ಥಕಜಂತುನಾ ತೇ
ಕಾರ್ಯಂಜಗನ್ತಿ ಸೃಜತೋ ನನುಸರ್ವಶಕ್ತೇಃ ॥ ೧೧॥

ಎಲೈ ಪ್ರಭುವೇ! ಎಲೈ ಕೃಪಾಸಮುದ್ರನೇ! ನನ್ನನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ? ಎಲ್ಲ ಮಂಗಳಗಳಿಗೂ ಪಾತ್ರನಾದ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಆಶೆಯುಂಟು ? ಸರ್ವಶಕ್ತನಾಗಿ ಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ನಿನಗೆ ನಿರರ್ಥಕ ಜಂತುವಾದ ನನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವೇನುಂಟು?॥೧೧॥

ತ್ವಾಮಾಮನನ್ತಿ ಬಹುಶಃ ಕವಯಃ ಪುರಾಣಾಃ
ಶೌರೇ! ಕೃಪಾಜಲನಿಧಿಂವಿಪದೇಕಬನ್ಧುಮ್ ।
ಕಿಂ ತ್ವಂ ತಥಾಪ್ಯುತ ತದುಕ್ತಿಗಣೋಽಪಿ ಮಿಥ್ಯಾ
ಬ್ರೂಹ್ಯೇತಯೋಃ ಕತರದತ್ರ ಭವೇತ್ಪ್ರಮಾಣಮ್ ೧೨॥

ಶೂರನಾದವಸುದೇವನ ಪುತ್ರನಾಗಿರುವ ಎಲೈ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ! ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಕವಿಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೃಪಾಸಮುದ್ರನೆಂದೂ, ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಬಂಧುವೆಂದೂ ಅನೇಕಧಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಹಾಗೆಯೇ ಇರುವೆಯಾ ? ಅಥವಾ ಅವರುಗಳ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಸತ್ಯವೇ? ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯಾವುದು ಪ್ರಮಾಣ? ಹೇಳು. ॥೧೨॥

ದುಃಖೈಃ ಪ್ರಕಾಮಕಠಿನೈಃ ಪರಿಪೀಡ್ಯಮಾನಃ
ಪೃಚ್ಛಾಮಿ ಸಂಪ್ರತಿ ಭವನ್ತಮಿಹೈಕಮರ್ಥಮ್ ।
ಶಾಸ್ತ್ರೇಽಖಿಲೇ ಸುವಿದಿತಾ ತವ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಃ
ಕಿಂ ದುಃಖನಾಶನವಿಧಾವುತ ತತ್ಪ್ರದಾನೇ ॥ ೧೩॥

ಎಲೈ ಪರಮಾತ್ಮನೆ! ಬಹಳಕಠಿನಗಳಾದ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ಪೀಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ನಾನು ಈಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು ತೇನೆ. ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ನಿನ್ನಸರ್ವಶಕ್ತಿ ಯು ದುಃಖಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೋ? ಅಥವಾ ಅವು ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೋ ? ॥೧೩॥

ಕ್ಷುದ್ರೇಣ ಕೇನಚಿದಿಹ ಪ್ರವಿತೀರ್ಣಮಲ್ಪಂ
ದುಃಖಂ ನೃಪೇ ಕಿಲ ಜನಾ ವಿನಿವೇದಯನ್ತಿ ।
ನಾನ್ಯಃ ಪ್ರಭುಶ್ಚ ಪುರುಷೋತ್ತಮ! ತೇ ಯದಗ್ರೇ
ತ್ವದ್ದತ್ತದುಃಖನಿವಹಾನ್ವಿನಿವೇದಯಾಮಿ ॥ ॥೧೪॥

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪನಾದವನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಲ್ಪದುಃಖವ ನ್ನು ಜನಗಳು ರಾಜನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಎಲೈ ಪುರುಷೋತ್ತ ಮನೇ! ನಿನಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಪ್ರಭುವು ಇಲ್ಲವಲ್ಲ! ನಿನ್ನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ದುಃಖಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಯಾರ ಮುಂದೆ ನಾನು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ? ॥೧೪॥

ಲೋಕೇ ವಿಪನ್ನನಿವಹೈಃ ಪರಿಪೃಚ್ಛ್ಯಮಾನಃ
ಹೇತೂಂಸ್ತದೀಯವಿಪದಾಂ ಜಗದೀಶ್ವರತ್ವಾತ್ ।
ಸರ್ವಸ್ಯ ಸಾಂತ್ವನಮಶಕ್ಯಮಿತೀವ ಬುದ್ಧ್ವಾ
ಸರ್ವೈರದೃಶ್ಯತನುರೇವ ನಿಲೀಯಸೇ ತ್ವಮ್ ॥ ೧೫॥

ನೀನು ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಈಶ್ವರನಾದ್ದರಿಂದ ಕಷ್ಟವುಳ್ಳ ಅನೇಕ ರಿಂದ ಅವರ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಎಲ್ಲರ

ನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಅವಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತಿ. ॥೧೫॥

అరూపమేవాస్యవలోకితుం త్వాం
అగోత్రమేవాహ్వాయితుంత్వనాఖ్యామ్ ।
నిర్బద్ధు మగ్రాహ్య ఇహాసి విష్ణో !
కథంమదార్తిః ప్రశమం ప్రయాతు ॥ ౧౬॥

ಎಲೈ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನೆ ! ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು (ಪ್ರಾಕೃತ) ರೂಪವಿಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದಿ, ನಿನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆಯಲು (ಕಲ್ಪಿತ) ಹೆಸರಿಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದಿ. ನಿನ್ನನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಪಡಿಸಲು ಸಿಕ್ಕಲಾರದವನಾಗಿದ್ದಿ. ಹೀಗಾದರೆ ನನ್ನ ದುಃಖವು ಶಮನವಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ? ॥೧೬॥

ఉగ్రై స్తపోభిరపి భక్తనుతిప్రపంచైః
నావాప్యసేఽసురపురోఽసి రుషాఽవతీర్ణః।
సర్వక్లమాపహ!భవన్ముఖదర్శనాయ
కిం కోపయాని వచనైః క్షమిణాంవరం త్వామ్ ॥ ౧౭॥

ತೀವ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸುಗಳಿಂದಲೂ, ಭಕ್ತರು ಮಾಡುವ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ನೀನು ಹೊಂದಲ್ಪಡಲಾರೆ. ಆದರೆ-ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ಎಂಬ ಅಸುರನ ಮುಂದೆ ಕೋಪದಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿ. ಸರ್ವ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡತಕ್ಕ ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮಾವಂತರಿಗೆಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು (ಪರುಷ) ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಕೋಪಗೊಳಿಸಲೇ ? ॥೧೭॥

కిం దుష్కృతం ను ససర్జిథ ఘోరపాకం
కిం వా తదాచరణశక్తి మముష్య జంతోః ।
కిం దండనాయ నరకా నతిదుఃఖరూపాన్
కా వా జనార్దన!రతిః పరహింసనే తే ॥ ౧౮॥

ಕ್ರೂರವಾದ ದುಃಖಗಳನ್ನುಕೊಡುವ ಪಾಪವನ್ನಾಗಲಿ, ಈಜಂತುವಿಗೆ ಆ ಪಾಪಗಳನ್ನುಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಪಾಪಮಾಡಿದವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅತಿ ದುಃಖಕರವಾದ ನರಕಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ? ಜನಾರ್ದನನೆಂಬ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇತರರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೇನು ಪ್ರೀತಿಯುಂಟು? ||೧೮||

శాస్త్రోదితా తవ కృపా జగదేకబంధో !
పాపైర్వినాఽతిపరుషైర్వనచంద్రికైవ ।
మన్యే త్వదీయకరుణాసఫలత్వహేతోః
పాపాన్యహో!సృజసి కేన తు నారకాంస్త్వమ్ ॥ ೧೯||

ಎಲೈ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಬಂಧುವೇ ! ಅತಿ ಕ್ರೂರವಾದ ಪಾಪಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಹೇಳಲ್ಪಡುವ ನಿನ್ನಕೃಪೆಯೆಂಬುದೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಕಾಯುವ ಬೆಳದಿಂಗಳಂತೆ ನಿರರ್ಥಕವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಿನ್ನಕೃಪೆ ಸಫಲವಾಗಲು ಪಾಪಗಳನ್ನುಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದೀ ಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನರಕಗಳನ್ನೂ ಏತಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆಯೋ? ||೧೯||

ఈశోఽత్ర ఘోరనరకాంస్తుభవాన్ససర్జ
వేత్తి స్మ నైవదురితస్యఫలంహతాఘః ।
దుఃఖాని దేవ!యది దుర్విషహాన్యమంస్యత్
నైకం చ ఘోరనరకే సమపాతయిష్యత్ ॥ ೨೦||

ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನೀನು ಕ್ರೂರವಾದ ನರಕಗಳನ್ನೇನೋ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದೆ. ಪಾಪಶೂನ್ಯನಾದ ನೀನು ಪಾಪದಫಲವನ್ನುತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ! ಎಲೈ ದೇವನೆ ! ಸಹಿಸಲಶಕ್ಯವಾದ ದುಃಖಗಳನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬನನ್ನೂ ಘೋರವಾದ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವು. ||೨೦||

భూమిర్భువస్స్వరితి క్రమశో హ్యనంతాన్
లోకాన్విచిత్రరచనాన్బహుధాసృజంస్త్వమ్ ।

ತತ್ರತ್ಯಸರ್ವಪುರುಷಾನ್ ಸುಖಿನೋ ವಿಧಾಯ
ಮಾಂ ಕೇವಲಂ ದುರಿತಭಾಜನಮಾತನೋಷಿ? ।

ಭೂಲೋಕ ಭುವರ್ಲೋಕ ಸುವರ್ಲೋಕವೆಂಬ ಕ್ರಮದಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ ನಿರ್ಮಾಣವುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ನೀನು ಅಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸುಖಿಗಳನ್ನಾಗಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಏತಕ್ಕೆ ಪಾಪಗಳಿಗೇನೇ ಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀ? ॥೨೦॥

ಜಂತುಃ ಕಪೂಯಚರಣೋ ಲಭತೇ ಶ್ವಜನ್ಮ
ಮರ್ತ್ಯೋಽಪಿ ರಮ್ಯಚರಣೋ ರಮಣೀಯಜನ್ಮ ।
ನಾಹಂ ಕಪೂಯಚರಣೋ ದ್ವಿಜಜನ್ಮಯುಕ್ತಃ
ನಾಪೀಹ ರಮ್ಯಚರಣೋ ದುರಿತಾಭಿಭೂತಃ ॥ ೨೧॥

ಕೆಟ್ಟ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಜಂತುವು ನಾಯಿ ಜನ್ಮವನ್ನೂ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಜಂತುವು ಉತ್ತಮವಾದ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ) ಜನ್ಮವನ್ನೂ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ನಾನು ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮವುಳ್ಳವನೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಪಾಪಗಳಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕರ್ಮವುಳ್ಳವನೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗದು. ॥೨೧॥

ವಾಚಾ ಮೃಗತ್ವಂ ವಪುಷಾ ದ್ರುಮತ್ವಂ
ಹೃದಾನ್ತ್ಯಜತ್ವಂ ಲಭತೇಽತ್ರ ಜಂತುಃ ।
ಹರೇ! ದ್ವಿಜಂ ಮಾಂ ತು ಸೃಜನ್ನಿವನ್ನಂ
ಬ್ರೂಷೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕತಮನ್ನು ಕರ್ಮ ॥ ೨೩॥

ಎಲೈ ಆಶ್ರಿತರ ಪಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವನೇ! ಪ್ರಾಣಿ ಸಾಮಾನ್ಯವು ವಾಕ್ಕಿನ ಪಾಪದಿಂದ ಮೃಗಜನ್ಮವನ್ನೂ, ಶರೀರದ ಪಾಪದಿಂದ ವೃಕ್ಷಜನ್ಮವನ್ನೂ, ಮನಸ್ಸಿನ ಪಾಪದಿಂದ ಚಂಡಾಲ ಜನ್ಮವನ್ನೂ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನಾಗಿಯೂ ದುಃಖಿಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ನೀನು (ನನ್ನ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ) ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕರ್ಮವನ್ನು ಕಾರಣವನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುವೆ? ॥೨೩॥

ಕೌನ್ತೇಯಮಾತ್ಥ ಶಪಥಂ ಪ್ರವಿಧೇಹಿ ಪಾರ್ಥ
ಭಕ್ತೋ ಮಮಾತ್ರ ನ ಕದಾ ಚನ ನಶ್ಯತೀತಿ ।
ಲೋಕೇಧುನಾ ತು ಬಹುಶಃ ಪರಿಮೃಗ್ಯಮಾಣೋ
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾತ್ರನಿಹತೋಽಸ್ಮಿ ತವೈವ ಭಕ್ತಃ ॥ ೨೪॥

"ಎಲೈ ಅರ್ಜುನನೆ! ನನ್ನ ಭಕ್ತನಾದವನು ಎಂದಿಗೂ ನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದಲಾರನುಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡು" ಎಂಬದಾಗಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕುರಿತು ನೀನೇ ಹೇಳಿದ್ದೀ. ಈಗ ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ಸರ್ವ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದೇನೆ. ॥೨೪॥

ಯೆ ಸರ್ವದೈವ ಪರಿನಿಂದಿತಕರ್ಮಭಾಜೋ
ನ ತ್ವಾಂ ಸ್ಮರಂತ್ಯನುಭವಂತಿ ಸುಖಾನಿ ತೆಽತ್ರ।
ಯೆ ತ್ವಾಮನನ್ಯಶರಣಾಶ್ಶರಣಂ ವ್ರಜಂತಿ
ತೆ ಯಾನ್ತಿ ದುಃಖನಿವಹಾನ್ ಯದಿ ಕಿಂ ವದಾಮಃ॥ ೨೫॥

ಯಾರುಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿಂದಿತವಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲವೋ, ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದಾರೆ, ಯಾರು ಬೇರೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನೇ ರಕ್ಷಕನನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿದಾರೆಯೋ, ಅವರೇ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುರಾದರೆ ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕುದು ಏನು ಇದೆ ? ॥೨೫॥

ಶಾಸ್ತ್ರೇಽಖಿಲೇ ಜನಹಿತಾಯ ಪುರಾವಿತೀರ್ಣೇ
ದೇವ ತ್ವಯೈವ ವಿಭುನಾ ಕರುಣಾರ್ಣವೇನ ।
ದೀನಾನುಕಂಪನಕೃತಿರ್ವಿಹಿತೋಽಸ್ತಿ ಧರ್ಮಃ
ಯಸ್ಮೈ ಮುಹುಸ್ತ್ವಮವತೇರಿಥ ಭೂತಲೇಷು॥ ೨೬॥

ಎಲೈ ದೇವನೇ! ಕೃಪಾಸಮುದ್ರನಾದನಿನ್ನಿಂದ ಜನಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳೊಳಗೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ದಯೆ

ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಧರ್ಮವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಯಾವ ಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಯೇ ನೀನೂ ಸಹ ಅನೇಕಧಾ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ್ದೀಯೋ॥೨೬

ಧರ್ಮಾರ್ಜನೇ ಸಮಭವದ್ಯದಿ ತೇ ಮನೀಷಾ
ಕಿಂವಾ ತ್ವಯಾ ಭುವಿ ಕೃತಂ ನನು ದೀನಬಂಧೋ ।
ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಸಮಂ ಗತವತಾಽಪಿ ಮನುಷ್ಯಲೋಕಂ
ರಾಜ್ಯಂ ವಿಹಾಯ ಚರತಾ ವಿಪಿನಾಂತರೇಷು ॥ ೨೭॥

ಎಲೈ ದೀನಬಂಧುವೆ ! ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಂಪಾದನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯು ನಿನಗೆ ಇದ್ದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಸಂಗಡ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ್ಯೂ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅರಣ್ಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾಡುವ ನಿನ್ನಿಂದ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ? ॥೨೭॥

ನಾಲೋಚಿತಾ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹರಾಜ್ಯಹಾನಿಃ
ನಾಲೋಚಿತಂ ಸ್ವನಗರಾದ್ವಿನಿವಾಸನಂ ತೇ ।
ನಾಲೋಚಿತೋಽಪಿ ವಿಷಮೇ ವಿಪಿನೇ ನಿವಾಸಃ
ನಾಲೋಚಿತಸ್ಸ್ವಜನನಿಜನಶೋಕಭಾರಃ ॥ ೨೮॥

ತಂದೆ ತಾತಂದಿರುಗಳ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ರಾಜ್ಯವು ಅರಾಜಕವಾಗುತ್ತೆಂಬುದೂ, ರಾಜಕುಮಾರನಾದ ನಿನಗೆ ನಗರದಿಂದ ಪ್ರವಾಸ ಉಂಟಾಯಿತೆಂಬುದೂ, ಬಹಳ ಘೋರವಾದ ಆರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಬೇಕಾಯಿತೆಂಬುದೂ, ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯರೆಲ್ಲಾ ನಿನಗಾಗಿ ದುಃಖಪಡುತ್ತಾರೆಂಬುದೂ ಯೋಚಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ? ॥೨೮॥

ಸೋಢಃ ಪಿತುರ್ಮರಣಜೋ ವಿಪುಲೋಽಪಿ ಶೋಕಃ
ಸೋಢೋಽಪಿ ಯಾತುಜನತಾಕೃತವಿಪ್ರಲಂಭಃ।
ಸೋಢೋ ಗುರುಃ ಪ್ರಿಯತಮಾವಿರಹೋಽತಿಘೋರಃ
ಸೋಢಸ್ತಥಾ ಪಿತೃಸಖಸ್ಯ ಖಗಸ್ಯ ನಾಶಃ ॥ ೨೯ ॥

ನಿನ್ನ ಅಗಲುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ತಂದೆ ಸತ್ತು ಹೋದ ದುಃಖವೂ, ರಾಕ್ಷಸಜನಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವಂಚನೆಗಳೂ, ಭಾರ್ಯಾವಿಯೋಗ ರೂಪವಾದ ಮಹಾಘೋರವಾದ ದುಃಖವೂ, ತಂದೆಯ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ಜಟಾಯುವಿನವಿನಾಶದದುಃಖವೂ ಎಲ್ಲವೂನಿನ್ನಿಂದ ಸಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು॥೨೯॥

ಸೀತಾ ವಶಂ ಸುಲಲಿತಾ ಜನಕೇಂದ್ರಕನ್ಯಾ
ದುರ್ಗೇಷು ಯಾ ದೃಷದಿ ಸಾಭರಣೈವ ಸುಪ್ತಾ ।
ಸಾ ಘೋರಯಾತುವೃಕಹಸ್ತಗತಾಽತಿದೀನಾ
ರಕ್ಷಶ್ಶುನೀಪರಿವೃತಾ ಸುಚಿರಂ ವ್ಯಲಾಪೀತ್ ॥ ೩೦॥

ಜನಕರಾಜನ ಮಗಳಾಗಿ ಅತಿಸುಕುಮಾರಿಯಾದ ಸೀತಾದೇವಿಯು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕರದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲ್ಪಟ್ಟಳು, ಯಾವ ಸೀತೆಯು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ಆಭರಣಗಳೊಡನೆಯೇ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಬೇಕಾಯಿತೋ, ಅಂಥಾ ಸೀತೆಯು ರಾವಣನೆಂಬ ತೋಳನಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ರಾಕ್ಷಸಿಯರೆಂಬ ಹೆಣ್ಣುನಾಯಿಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ ಬಹಳಕಾಲ ಅಳುವಂತೆ ಆಯಿತು. ॥೩೦॥

ತ್ವಂ ಸಾರ್ವಭೌಮ ತನಯೋಽಪಿ ವನೇ ಚರಂತಂ
ಕಂಚಿತ್ತು ಮರ್ಕಟ ಮುಪೈಷಿ ಶರಣ್ಯದೃಷ್ಟ್ಯಾ ।
ಕೋ ವೇತ್ತಿ ರಾವಣವಧೇ ಭವತಃ ಪ್ರಯಾಸಾ-
ನಾದ್ಯಾಪಿ ಕಿಂ ಸ್ಮರಸಿ ಧರ್ಮರುಚೇ ದಶಾಸ್ತೇ ॥ ೩೧॥

ನೀನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕುಮಾರನಾಗಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಪಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಕನೆಂಬ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹೊಂದಿದ್ದೀಯೆ, ರಾವಣವಧೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವವರು ಯಾರು ? ಧರ್ಮಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆಶೆಪಟ್ಟ ನಿನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಲಾರೆಯಾ ? ॥೩೧॥

ತ್ವಂ ಮರ್ತ್ಯಭಾವ ಮುಪಗಮ್ಯ ನಿಜೇಚ್ಛಯೈವ
ದುಃಖಾನ್ಯವಾಪಿಥ ಮಹಾನ್ತಿ ತು ರಾಘವಸ್ಸನ್ ।

ಏವಂ ಭವೇತ್ಯದಿ ಹತಾಘಗಣಸ್ಯ ತೇಽಪಿ
ವಾರ್ತಾ ನು ಕಾ ಜನಿಮತೋ ಮಮ ಕರ್ಮವೇಗಾತ್ ॥ ೩೨॥

ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ನೀನು ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯಸಮಾನವಾದ ಆಕಾರವುಳ್ಳ ರಾಘವನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ಸಮಸ್ತಪಾಪನಿವರ್ತಕನಾದ ನಿನಗೇ ಹೀಗಾಗಲಾಗಿ ಕರ್ಮವೇಗದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯುಳ್ಳ ನನ್ನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ? ॥೩೨॥

ವೇದೇಽಗ್ನಿಷೋಮಪಶುಘಾತವಿಧಿಪ್ರಬಾಧ್ಯಾ
ಹ್ಯೌತ್ಸರ್ಗಿಕೀ ಸಕಲಭೂತವಧಾನ್ನಿವೃತ್ತಿಃ ।
ಶೌರೇ! ಽಖಿಲಾವನವಿಧೌ ಚ ಕೃತಾಂ ಸ್ವಸಂಧಾಂ
ಸಂಕೋಚಯಸ್ಯಹಹ! ಮಾಂ ತ್ವಮುಪೇಕ್ಷಮಾಣಃ॥ ೩೩॥

ಎಲೈ ಶೌರಿಯೇ! ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನೂ ಹಿಂಸಿಸಕೂಡದೆಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಷೋಮೋದ್ದೇಶ್ಯಕವಾದ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಪಶುಘಾತವನ್ನು ವಿಧಿಸುವವಿಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಬಾಧೆಬರುವುದಾದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಿಧಿಗೆ ಸಂಕೋಚವೆಂಬ ನ್ಯಾಯವು ವೇದದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರಬಹುದು, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಪೇಕ್ಷಿಸುವವನಾಗಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ನನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಸಂಕೋಚಿಸುವವನಾಗುತ್ತಿ ಅಹಹ ! ॥೩೩॥

ಪಿತುರ್ದಯಾಲೋರ್ನ ಕದಾಪಿ ಯುಕ್ತಾ
ಪುತ್ರೇಷ್ವನೇಕೇಷು ವಿಭಿನ್ನದೃಷ್ಟಿಃ ।
ಜಗತ್ಪಿತುಸ್ತೇ ಕಥಮೇತದರ್ಹಂ
ನಾಲೋಕಸೇ ಮಾಂ ಕರುಣಾರ್ದ್ರದೃಷ್ಟ್ಯಾ ॥ ೩೪॥

ದಯಾಳುವಾದ ಬಬ್ಬತಂದೆಗೆ ತನ್ನ ಅನೇಕಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಯುಕ್ತವಾದದ್ದಲ್ಲವು. ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತಂದೆ

ಯಾದನಿನಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ತಣ್ಣಗಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡದೆಯೇ ಇರುವುದು ಯುಕ್ತವೇ ? ॥೩೪॥

ಸೂರ್ಯೋ ಮೃಗಾಂಕಶ್ಚವಿಲೋಚನೇ ತೇ
ನಾಸ್ತ್ಯೇತಯೋಃ ಕ್ವಾಪಿ ಸಹಾಸಭಾವಃ ।
ಪಶ್ಯನ್ ದೃಶಾ ಶೀತಲಯಾ ತ್ವಮನ್ಯಾನ್
ಉಗ್ರೇಣ ನೇತ್ರೇಣ ವಿಲೋಕಸೇ ಮಾಮ್ ॥ ೩೫॥

ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರುಗಳೇ ನಿನಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳಾಗಿದಾರೆ. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಏಕರೂಪತ್ವವಿಲ್ಲ (ಆದ್ದರಿಂದಲೆ) ಇತರರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶೀತಲವಾದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುವ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಗ್ರವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತೀ ॥೩೫॥

ಕೂಪೇ ಶಿಶುಂ ನಿಪತಿತಂ ನಿಜಕರ್ಮದೋಷಾತ್
ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ಯಬಂಧು ರಪಿ ರಕ್ಷಿತುಮುತ್ಸಹೇತ ॥
ತ್ವದ್ದತ್ತಜನ್ಮವಿವಶಂ ಕ್ಷಿಪಸಿ ತ್ವಮೇವ
ದುಃಖಾರ್ಣವೇ ಕಿಮಥವಾ ಕರುಣಾಕರೋಽಸಿ ॥ ೩೬॥

ತನ್ನ ತಪ್ಪಿನಿಂದಲೇ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂಧುವಲ್ಲದವನೂ ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು, ನಿನ್ನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಜನ್ಮದಿಂದ ಪರವಶನಾಗಿರುವ (ನನ್ನನ್ನು) ನೀನಾಗಿಯೇ ದುಃಖಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವೆ,ಅಥವಾ ನೀನೇಕೃಪಾಸಮುದ್ರನಾಗಿದ್ದೀಯೆ (ನಾವೇನುಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ?) ॥೩೬॥

ದಂಡ ಸ್ಸಕೃತ್ಫಲು ಭವೇ ದ್ವಿಹಿ ತೇಷ್ವಘೇಷು
ಲಬ್ಧೋಮಯಾಪ್ಯಸಕೃದೇವ ಸ ತೀಕ್ಷ್ಣರೂಪಃ।
ಶ್ರಾಂತಿರ್ನ ತೇ ದುರಿತಸರ್ಗವಿಧಾವಪಾರೇ
ನ ತ್ವಾಂ ರುಣದ್ಧಿ ಕರುಣಾಽಪಿ ಚ ದುಃಖದಾನಾತ್ ॥ ೩೭॥

ಅನೇಕಪಾಪಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಚಿತವಾದದ್ದು—ನನ್ನಿಂದಲಾದರೋ ತೀವ್ರರೂಪವಾದ ಆ ದಂಡನವು ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಪಾರವಾದ ಪಾಪಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಸೋಲುವಿಕೆಯುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲವೇ? ಕೃಪೆಯೆಂಬುದಾದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ದುಃಖಕೊಡದಂತೆ ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ||೩೭||

ಕಾಮಾತುರಾಣಾಂ ಭುವಿ ನಾಸ್ತಿ ಲಜ್ಜೆ ತ್ಯೇಷಾ
ಜನೋಕ್ತಿ ಸ್ತ್ವಯಿ ನಾಥ ಯುಕ್ತಾ।
ಭಕ್ತಾವನಾತ್ಯುತ್ಕಟಕಾಮನಿಘ್ನಃ
ಕಾಂ ಕಾಂ ತನುಂ ಹ್ರೀವಿಧುರ ಸ್ತನೋಷಿ ॥ ೩೮॥

ಎಲೈ ನಾಥನೆ! ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾಮಾತುರರಾದಂಥವರಿಗೆ ಲಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ಜನಪ್ರವಾದವು ನಿನ್ನಲ್ಲೇ ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ! ಭಕ್ತರಾದವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹೆಚ್ಚಾದ ಕಾಮಕ್ಕೆ ಅಧೀನನಾದ ನೀನು ಲಜ್ಜೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಯಾವಯಾವ ಶರೀರವನ್ನಾದರೂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತೀಯಷ್ಟೆ?||೩೮||

ನಾಹಂ ಜಲೇಽಸ್ಮಿ ನಚ ಪಂಕಚಯೆ ನ ಭೂಮಾ
ನೈವಾಂಬರೇ ನ ನಿರಯೇ ಕಿಮು ನಾಕವಾರ್ತಾ ।
ದುರ್ವಾರಘೋರಭವದಾವಮಹಾಗ್ನಿಕೀಲ-
ಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತೋಽಸ್ಮಿ ಕುರುಷೇ ಕಿಮಿಹಾವತಾರೈಃ ॥ ೩೯॥

ನಾನು ಜಲದಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ನರಕದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದ ಮಾತೇನು ? ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿಯೂ, ಭಯಂಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ಅಗ್ನಿ ಜ್ವಾಲೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಅವತಾರಗಳಿಂದ ಏನು ಮಾಡುವೆ ? ||೩೯||

ಕೃತ್ವಾಽವತಾರನಿವಹಾನಪಿ ಭಿನ್ನರೂಪಾನ್
ಭ್ರಾಂತ್ವಾಽಪಿ ಪಂಕಧರಣೀಜಲಕಾನನೇಷು

ತ್ವದ್ದೃಷ್ಟಿನಾಶ್ಯಕಲುಷಾಪ್ಯನುಗೃಹ್ಣತೋ ಮಾಂ
ಉದ್ಘುಷ್ಯತೇ ಶ್ರುತಿಗಣೇ ತವ ಕಾನು ಶಕ್ತಿಃ॥ ೪೦॥

ನಾನಾ ರೂಪಗಳಾದ ಅವತಾರಗಳನ್ನುಮಾಡಿಯೂ, ಕೆಸರು, ಭೂಮಿ, ನೀರು,ಅರಣ್ಯ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಯೂ, ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ನಾಶವಾಗುವ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಹಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾರದ ನಿನ್ನಶಕ್ತಿಯು ವೇದಗಳ ಸಮೂಹದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಏನೆಂದು ಹೊಗಳಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆಯೋ ? ॥೪೦॥

ಜೀವಾನ್ವಿಭೋ ಪ್ರಲಯಸೀಮನಿ ಲೀನರೂಪಾನ್
ಯುಕ್ತ್ವಾ ಕಲೇಬರಹೃಷೀಕಗಣೈರನಂತೈಃ ।
ತಾನ್ನೇತುಮಿಚ್ಛಸಿ ದಯಾರ್ದ್ರಮನಾ ವಿಮುಕ್ತಿಂ
ಪಾಪಾನಿ ನೋ ವಿಫಲಯನ್ತಿ ತು ತೇ ಪ್ರಯಾಸಾನ್ ॥ ೪೧॥

ಎಲೈ ಪ್ರಭುವೇ! ಕೃಪೆಯಿಂದ ತಣ್ಣಗಿರುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳನೀನು ಪ್ರಲಯದಲ್ಲಿ (ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ) ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಜೀವಾತ್ಮಗಳನ್ನು ಶರೀರೇಂದ್ರಿಯಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ (ಕರ್ಮಕ್ಷಯಮಾಡಿಸಿ) ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೀಯೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪಾಪಗಳು ನಿನ್ನ ಪ್ರಯಾಸಗಳನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುತ್ತಿವೆ, ॥೪೧॥

ಕಿಂ ಯುಜ್ಯತೇ ಸ್ವತನಯೇಷು ಗತೇಷು ಶೋಕಂ
ತಾತಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಕರುಣಸ್ಯ ನಿಕಾಮತುಷ್ಟಿಃ ।
ಏವಂಹಿ ಮಾದೃಶಜನೇ ಪರಿತಪ್ಯಮಾನೇ
ಕಾ ತುಷ್ಟಿರಬ್ಜನಯನಾಸ್ತಿ ಜಗತ್ಪಿತುಸ್ತೇ॥ ೪೨॥

ಪೂರ್ಣವಾದ ಕೃಪೆಯುಳ್ಳ, ಒಬ್ಬ ತಂದೆಗೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ದುಃಖಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಡುವುದು ಯುಕ್ತವೆ? ಎಲೈ ಕಮಲದಂತೆ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವನೆ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತಂದೆಯಾದ ನಿನಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆ ದುಃಖಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾವಸಂತೋಷ ಉಂಟು? ॥೪೨॥

ನ ತ್ವಂ ಶೃಣೋಷಿ ಮಮ ವಾಚಮಪೀಹ ದೀನಾಂ
ಕಸ್ಯಾಪರಸ್ಯ ಪುರತೋ ವಿನಿವೇದಯಾಮಿ ।
ಜಾನನ್ ಕೃಪಾಂ ಕಮಲಲೋಚನ ತೇ ಮುರಾರೇ
ಕಂ ವಾನ್ಯಮೇಮಿ ಶರಣಂ ಜಡ ಮಲ್ಪಶಕ್ತಿಮ್ ॥ ೪೩॥

ಎಲೈ ಕಮಲದಂತೆ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನೆ ! ಎಲೈ ಮುರಶತ್ರುವೆ! ನನ್ನ ದೀನವಾದ ಮಾತನ್ನು ನೀನೂ ಕೇಳದೇನೇ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಇನ್ನಾರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಅನ್ಯರನ್ನು ಅಜ್ಞರೆಂದೂ ಅಶಕ್ತರೆಂದೂ ತಿಳಿದಿರುವ ನಾನು ಇನ್ನಾರನ್ನು ರಕ್ಷಕರೆಂದು ಹೊಂದಲಿ.?।೪೩

ಸ್ತೋಭಾತ್ಮಕಂ ಚ ತವ ನಾಮ ಕೃಪಾಮೃತಾಬ್ಧೇ !
ಸರ್ವಾಘನಾಶಕಮಿತಿ ಪ್ರವದನ್ತಿ ಸನ್ತಃ ।
ಕಿಂ ವಾ ಮಯಾ ನ ಕಥಿತಂ ತವ ನಾಮ ಭಕ್ತ್ಯಾ
ದಿಕ್ಶ್ರೋತ್ರ ತೇ ಶ್ರುತಿಪಥೇ ಪತಿತಂ ನ ಕಿಂ ತತ್ ॥ ೪೪॥

ಎಲೈ ಕೃಪಾಸಮುದ್ರನೆ! ಅರ್ಥಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಸರ್ವಪಾಪನಾಶಕವೆಂದು ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ನನ್ನಿಂದಾ ಭಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಲ್ಪಡಲ್ಲಿಲ್ಲವೆ? ಎಲೈದಿಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಿವಿಯಾಗಿ ಉಳ್ಳವನೆ! ನಿನ್ನ ಕಿವಿಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅದು ಬೀಳಲೇ ಇಲ್ಲವೆ?

ಸರ್ವಸ್ಯ ಚಾಸಿ ಹೃದಯೇ ಭುವನಾನ್ತರಾತ್ಮನ್
ಮಂತ್ರಾನ್ ಶೃಣೋಷಿ ಜಪತೋಽಪಿ ನರಸ್ಯ ಗೂಢಮ್ ।
ಏವಂ ಸ್ಥಿತೇಽಪಿ ನ ಶೃಣೋಷಿ ಮಮೈವ ವಾಚಂ
ಕ್ರೋಶಾಮಿ ಕಿಂ ಶ್ರವಣಯೋಸ್ತವ ತಾರತಾರಮ್ ॥ ೪೫॥

ಎಲೈ ಜಗದಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದವನೆ! ಎಲ್ಲಾಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸಮಾಡುವನೀನ-ಗುಟ್ಟಾಗಿಜಪಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನೂಸಹ ಕೇಳುತ್ತೀ ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನುಮಾತ್ರ ನೀನು ಕೇಳಲಾರೆಯಾ ! ನಿನ್ನ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳಲೆ.

ಶೌರೇ! ದಯಾಲೋ! ಽಚ್ಯುತ! ದೀನಬಂಧೋ!
ಹರೇ! ಪ್ರಭೋ! ಕೇಶವ! ಲೋಕನಾಥ! ।
ಕಿಂ ಮಾಂ ಭವಾಗ್ನೌ ಪತಿತಂ ವಿಷಣ್ಣಂ
ನ ಸಿಂಚಸಿ ತ್ವತ್ಕರುಣಾರ್ದ್ರದೃಷ್ಟ್ಯಾ ॥ ೪೬॥

ಎಲೈ ಶೂರನಾದವಸುದೇವನ ಮಗನೆ! ಎಲೈ ದಯಾಶೀಲನೇ! ಎಲೈ ಭಕ್ತರನ್ನು ಬಿಡದೆ ಇರುವವನೇ! ಎಲೈ ದೀನರಾದವರಿಗ ಬಂಧುವಾದವನೇ! ಎಲೈ ಭಕ್ತರ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವವನೇ! ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಎಲೈ ಉತ್ತಮವಾದ ಮುಂಗುರುಳುಗಳುಳ್ಳವನೇ! ಎಲೈ ಲೋಕನಾಥನೇ! ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಕೃಪೆಯಿಂದ ತಣ್ಣಗಿರುವ ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏತಕ್ಕೆ ನೆನೆಸುವುದಿಲ್ಲಾ? ॥೪೬॥

ಕ್ರೋಶಾನಿ ತಾರತರಮೇವ ಲುಠಾನಿ ಭೂಮೌ
ಮಜ್ಜಾನಿ ವಾ ಜಲನಿಧೌ ಪ್ರಪತಾನಿ ಶೈಲಾತ್ ।
ವ್ಯಾಘ್ರೀಮುಖೇ ಕಿಮು ವಿಶಾನಿ ನಿತಾಂತಖೇದಾತ್
ನಾದ್ಯಾಪಿ ಪಶ್ಯಸಿ ವಿಭೋ! ಕೃಪಣಂ ಜನಂ ಮಾಮ್॥ ೪೭॥

ಎಲೈ ಪ್ರಭುವೆ! ಕೃಪಣನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಇನ್ನೂ ನೀನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ. ಇನ್ನೂ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೆ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳಲೇ? ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡಲೆ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಕೊಳ್ಳಲೆ, ಪರ್ವತದ ಮೇಲಿಂದ ಬೀಳಲೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಹುಲಿಯ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲೆ, ॥೪೭॥

ಕೃಷ್ಣ!ಶ್ರೀವಾಸ!ಶೌರೇ!ಮುರಹರ!ನೃಹರೇ!ರಾಮ!ಪದ್ಮಾಕ್ಷ!ವಿಷ್ಣೋ!
ಸ್ವಾಮಿನ್!ಲೋಕೇಶ!ಕಾಮಪ್ರದ!ಮಧುಮಥನ!ಶ್ರೀಶ ಹೇ!ಪದ್ಮನಾಭ!।
ಸರ್ವಾತ್ಮನ್!ದೀನಬಂಧೋ!ಯದುಕುಲತಿಲಕ!ಬ್ರಹ್ಮವಂದ್ಯ!ಚಕ್ರಪಾಣೇ!
ಶಾರ್ಙ್ಗಿನ್!ಆತ್ಮೇಶ!ಸರ್ವಶ್ರುತಿಗಣವಿನುತ!ತ್ವಂಕದಾವೀಕ್ಷಸೇಮಾಮ್

ಎಲೈ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಪ್ರದನಾದವನೆ, ಎಲೈ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೆ, ಎಲೈ ಶೂರನಾದ ವಾಸುದೇವನ ಮಗನೆ, ಎಲೈ ಮುರಶತ್ರುವೆ,ಎಲೈ ನರಸಿಂಹ ನೇ, ಎಲೈ ವಾಮನನೆ, ಎಲೈ ಕಮಲಾಕ್ಷನೆ, ಎಲೈ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನೆ, ಎಲೈ ಒಡೆಯನೆ, ಎಲೈ ಲೋಕನಾಥನೆ,ಎಲೈ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುವವ ನೆ, ಎಲೈ ಮಧುಶತ್ರುವೆ,ಎಲೈ ಶ್ರೀಪತಿಯೇ, ಎಲೈ ಕಮಲನಾಭನೆ,ಎಲೈ ಸರ್ವಾತ್ಮಕನೆ, ಎಲೈ ದೀನಜನರಿಗೆ ಬಾಧುವಾದವನೆ,ಎಲೈ ಯದುವಂಶಕೆ ತಿಲಕದಂತಿರುವವನೆ, ಎಲೈ ಭೂನಾಥನೇ, ಎಲೈ ಚಕ್ರಪಾಣಿಯೆ, ಎಲೈ ಶಾರ್ಙ್ಗಪಾಣಿಯೆ, ಎಲೈ ಆತ್ಮ ಪ್ರಭುವೆ, ಎಲೈಸರ್ವವೇದಗಣಸ್ತುತನಾ ದವನೆ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನುಯಾವಾಗಸೋಡುತ್ತೀಯಪ್ಪಾ ! ॥೪೮

ಶ್ರೋತುಂ ವಿಲಾಪಾನಸಿ ಕರ್ಣಹೀನಃ
ದ್ರಷ್ಟುಂ ಮಮಾರ್ತೀರಸಿ ನೇತ್ರಹೀನಃ ।
ಬಂಧಂ ಚ ಮೇ ಮೋಚಯಿತುಂ ಹ್ಯಪಾಣಿಃ
ಕಿಂ ಮೇ ಪ್ರಲಾಪೇನ ಹರೇ!ತವಾಗ್ರೇ ॥ ೪೯॥

ಎಲೈ ಆಶ್ರಿತರ ಪಾಪಹರಣ ಮಾಡುವವನೇ! ನನ್ನಪ್ರಲಾಪಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿನಿಗೆ(ಪ್ರಾಕೃತವಾದ)ಕಿವಿಗಳಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ. ನನ್ನ ದುಃಖಗಳ ನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಸಿಗೆ (ಪ್ರಾಕೃತವಾದ)ಕಣ್ಣುಗಳಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ. ನನ್ನ ಬಂಧನವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ (ಪ್ರಾಕೃತವಾದ) ಕೈಗಳಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ. ನಿನ್ನಮುಂದೆ ನನ್ನ ಪ್ರಲಾಪದಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟು ॥೪೯॥

ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಹಿ ನಾಕನರಕಾ ಭವತಾ ಪ್ರಜಾಭ್ಯೋ
ದಾತುಂ ಫಲಾನಿ ಸುಕೃತೇಷ್ವಥ ದುಷ್ಕೃತೇಷು ।
ತಾ ಯಾನ್ತಿ ಕರ್ಮವಶತೋ ಯದಿ ತತ್ರ ತತ್ರ
ಕಿಂ ತೇ ವಿಭೋ! ಕರುಣಯಾ ಭುವಿ ಸಾಗಸಾಂ ನಃ ॥ ೫೦॥

ಎಲೈ ಪ್ರಭುವೆ! ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳಫಲಗಳನ್ನು ಕೊ

ಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳು ನಿನ್ನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆಯಾ ಯಾ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅವರವರ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುವುರಾದರೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಾಪಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಇರುವ ನಮಗೆ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟು ? ॥೫೦॥

ಕೃಪಾ ಹಿ ಶಾಸ್ತ್ರೇ ಬಹುಶೋ ನಿರೂಪಿತಾ
ಪರಸ್ಯ ದುಃಖಾಸಹನಂ ವಿಚಕ್ಷಣೈಃ ।
ಸರ್ವಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್ ಜಗದಸ್ತಿ ನಾನ್ಯತ್
ಕುತೋ ದಯಾಲೋಸ್ತವ ಸಾ ಭವೇನ್ಮಯಿ ॥ ೫೧॥

"ಇತರರ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸದೆ ಇರುವಿಕೆಯೇ ದಯೆ" ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರಾದವರಿಂದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸರ್ವಜಗದಾತ್ಮಕನಾದ ನಿನಗಿಂತ ಜಗತ್ತು ಬೇರೆಯಾದದ್ದೇ ಅಲ್ಲವು, ಹೀಗಿರಲಾಗಿ ದಯಾಳುವಾದ ನಿನ್ನ ದಯೆಯು (ಜಗದಂತರ್ಗತನಾದ) ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಉಂಟಾದೀತು ? ॥೫೧॥

ಸರ್ವಂ ಜಗತ್ತೇ ವಪುರಿತ್ಯುದೀರ್ಣಂ
ತಚ್ಚಾಧುನಾಕ್ರಾಂತ ಮಘೈರನಂತೈಃ ।
ತ್ವಂ ಯದ್ಯುದಾಸ್ಸೇತದಪೋಹನೇ‌ಽದ್ಯ
ವಿಲೀಯತೇ ಸೋಭಯಲಿಂಗತಾ ತೇ ॥ ೫೨॥

ಸರ್ವಜಗತ್ತೂ ನಿನಗೆ ಶರೀರವೆಂದು (ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ) ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಜಗತ್ತು ಈಗ ಅನೇಕ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ಉದಾಸೀನನಾದರೆ ನಿನ್ನ ಉಭಯಲಿಂಗತ್ವವು (ಪಾಪಶೂನ್ಯನಾಗಿಯೂ ಪಾಪನಿವರ್ತಕನಾಗಿಯೂ ಇರುವಿಕೆಯು) ವಿಲೀನವಾಗಿಹೋಗುವುದು ॥೫೨॥

ಶ್ರುತಿಃ ಸ್ಮೃತಿಶ್ಚಾಧಿಗತಾ ತ್ವದಾಜ್ಞಾ
ತಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರತೀತಾ ಭವತಃ ಕೃಪಾಽಪಿ ।
ಯದಿ ತ್ವದೀಯೋಽಪ್ಯಭಿಭೂಯತೇಽಘೈಃ
ಹತಾ ತ್ವದಾಜ್ಞಾ ನ ತು ಮೇಽಸ್ತಿ ಹಾನಿಃ ॥ ೫೩॥

"ಶ್ರುತಿಯೂ ಸ್ಮೃತಿಯೂ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆ" ಎಂದುತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಆಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳಿಂದಲೇ ನಿನಗೆ ಕೃಪೆಯುಉಂಟೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಿನ್ನ ಕಡೆಯವರೂ ಪಾಪಗಳಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡುವವರಾದರೆ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯೇ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನನಗೇನೂ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲವು. ॥೫೩॥

ಹೃಷೀಕಾಣಾಂ ತ್ವಮೀಶೋಽಸಿ
ತಾನ್ಯೇವೇಶಾ ಮಮ ಪ್ರಭೋ! ।
ಹೃಷೀಕೇಶತ್ವತೌಲ್ಯೇಽಪಿ
ವಿಗ್ರಹೇ ವಿಗ್ರಹೋಽಸ್ತಿ ನೌ ॥ ೫೪॥

ಎಲೈ ಪ್ರಭುವೇ! ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀನು ಈಶನಾಗಿದ್ದೀಯೆ ಆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ನನಗೆ ಈಶಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ನಿನಗೂ ನನಗೂ ಹೃಷೀಕೇಶತ್ವಸಮವಾಗಿದ್ದರೂ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ (ಪದದ ಅರ್ಥಮಾಡುವಲ್ಲಿ) ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ವಿಗ್ರಹ (ಜಗಳ) ಉಂಟು ॥೫೪॥

ನಾನ್ತೋ ಹರೇಽಸ್ತಿ ತವ ಮಂಗಳಸದ್ಗುಣೌಘೇ
ನಾನ್ತೋಽಸ್ತಿ ದುಃಖನಿವಹೇಷು ಮಮಾಪಿ ಶೌರೇ! ।
ನಾನ್ತಸ್ತವಾಸ್ತಿ ಕರುಣಾಮೃತವಾರಿರಾಶೌ
ನಾನ್ತೋ ಮಮೈನಸಿ ಭವಾನಹಮಪ್ಯನನ್ತೌ ॥ ೫೫॥

ಎಲೈ ಹರಿಯೆ! ಮಂಗಳರೂಪವಾದ ಗುಣಗಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಅಂತವಿಲ್ಲವು ದುಃಖಗಣಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಅಂತವಿಲ್ಲವು. ಕೃಪೆ ಎಂಬ ಅಮೃತ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಅಂತವಿಲ್ಲವು ಪಾಪದಲ್ಲಿ ನನಿಗೂ ಅಂತವಿಲ್ಲವು ಹೀಗಾಗಲಾಗಿ ಎಲೈ ಶೌರಿಯೇ ನೀನೂ ನಾನೂ (ಇಬ್ಬರೂನೂ,) ಅನಂತರಾಗಿದ್ದೇವೆ ॥೫೫॥

స్వాభావికం హి తవ మంగలభాజనత్వం
దుఃఖాస్పదత్వమపి మే సహజం మురారే! ।
ఏవం స్థితే తవ మమాపి భిదావిశేషే
కేనావయోర్భవతి సంగతిరేకదాఽపి ॥ ౫౬।

ಎಲೈ ಮುರಾರಿಯೆ! ಮಂಗಳಾಶ್ರಯನಾಗಿರುವಿಕೆಯು ನಿನಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದುದು ದುಃಖಕ್ಕಾಶ್ರಯನಾಗಿರುವಿಕೆಯು ನನಿಗೆ ಸಹಜವಾದುದು. ಹೀಗೆ ನಿನಿಗೂ ನನಗೂ ದೊಡ್ಡಭೇದವಿರಲಾಗಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದಾವರ್ತಿಯಾದರೂ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಸಮಾಗಮವಾದೀತು ? ॥೫೬।

నైవేంద్రియాణి మమ సన్తి వశంవదాని
చిత్తం ప్రకామచపలం తమసా విమూఢమ్ ।
దేహోఽపి దుఃఖవివశోఽచ్యుత కిం కరోమి
యాన్ తాన్ కరోమి పురతస్తవ విప్రలాపాన్ ॥ ౫౭॥

ಎಲೈ ಆಶ್ರಿತರನ್ನು ಬಿಡದೆ ಇರುವುವನೆ! ನನಗಾಗಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ನನ್ನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಇರುವದಾಗಿ ಹೇಳುವದೂ ಸಹಇಲ್ಲವು ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಅತಿಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸು ತಮೋಗುಣದಿಂದ ಮೂಢವಾಗಿದೆ ದೇಹವಾದರೊ ದುಃಖಾಧೀನವಾಗಿದೆ ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ?ಯಾವಯಾವದೊ ವಿರುದ್ಧಪ್ರಲಾಪಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ॥೫೭॥

ఏతాని మాం కిమితి భాషయసే పదాని
లోకావనైకనిరతోఽపి కృపాంబురాశే! ।
వాంఛా పరీక్షణవిధౌ మమ చేతసశ్చేత్
వేద్యం కిమస్తి విదుషస్తవ మూఢవాక్యాత్ ॥ ౫౮॥

ಎಲೈ ಕೃಪಾ ಸಮುದ್ರನೆ! ಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಕ್ಷಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದು ನೀನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿ? ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ನಿನಗಿದೆಯೆ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ನಿನಗೆ ಮೂರ್ಖನಾದ (ನನ್ನ) ಮಾತಿನಿಂದಾ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದುದು ಯಾವದುಂಟು?

బధ్వాంజలిం సవినయం ప్రణిపత్య యాచే
శౌరే! కృపాకర! మయీహ కురు ప్రసాదమ్ ।
శ్రాంతోఽస్మి దుఃఖనివహైః సుచిరానుభూతైః
సందర్శయాద్య కరుణాం న తు దుఃఖలేశమ్ ॥ ೫೯॥

ಎಲೈ ಶೌರಿಯೆ! ಎಲೈಕೃಪಾಕರನೆ! ವಿನಯದೊಡನೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಕೈಮುಗಿದು ನಿನ್ನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಈಗ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡುವವನಾಗು. ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದುಃಖಪರಂಪರೆಗಳಿಂದ ಸೋತುಹೋಗಿರುವೆನು. ಈಗ ಕೃಪೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವವನಾಗು ದುಃಖದ ಲೇಶಾಂಶವನ್ನೂ ತೋರಿಸಬೇಡವು. ॥೫೯॥

యావాంస్తు దుఃఖనివహోఽత్ర మయాఽనుభూతః
తావత్సుఖస్య న కణోఽపి చ మే ప్రదత్తా ।
సంకల్ప మేత మధునా పరివర్తయస్వ
మా యచ్ఛ దుఃఖ మణు దేహి సుఖం హ్యపారమ్॥ ೬೦॥

ಈವರಿವಿಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಎಷ್ಟು ದುಃಖಪರಂಪರೆಯು ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಅಷ್ಟು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಬಿಂದುಕಣಮಾತ್ರವೂ ನನಗೆಕೊಡಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವು. ಈಗ ಈಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವವನಾಗು. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ದುಃಖವನ್ನುಕೊಡಬೇಡ. ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುವವನಾಗು. ॥೬೦॥

అజ్ఞాతనిగ్రహవిధిః కమలాఽస్తి తేఽగ్రే
కిం తేఽమతాపకరణావసరోఽస్తి చిత్తే ।
భీతోఽస్మ్యహం స్వపిధునాద్యసుఖోఽనుమేయే
కిం నచ్ఛినత్సి మమ దుఃఖనిమిత్తమేనః ॥ ೬೧॥

ನಿಗ್ರಹವೆಂಬ ಕಾರ್ಯವೇ ತಿಳಿಯದೆ ಇರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ನಿನ್ನಮುಂದೆಯೇ ಇರುವುಳಷ್ಟು, ನಿನ್ನಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೆಂಬುದೇ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಅನನ್ಯಪ್ರಭುವಾದಾಗ್ಯೂ ನನ್ನ ಪಾಪದದೆಶೆಯಿಂದ ಹೆದರುವಿಯಾ, ನನ್ನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಪಾಪವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಈಗಲೆ ನೀನು ಕತ್ತರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ? ||೬೦||

ಕಿಂ ಮೇಽಸ್ತಿ ಕಾಲನಿಯಮೋಽಪ್ಯತ ಜನ್ಮಸಂಖ್ಯಾ
ಮನ್ಯೇ ಕದಾಽಪಿ ನಹಿ ದುಃಖಗಣೇಷು ಸಂಖ್ಯಾ ।
ಶ್ರಾಂತಿರ್ಮಮಾಸ್ತ್ಯವಧಿರತ್ರ ತವೈವ ಕಿಂ ಸಾ
ಕಸ್ಮಾತ್ತ್ವರಾಂ ನ ಭಜಸೇ ಮಮ ರಕ್ಷಣೇಽದ್ಯ ॥ ೬೧॥

ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಕಾಲವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಾದರೂ ಉಂಟೆ? ಅಥವಾ ಇಷ್ಟುಜನ್ಮಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಉಂಟೆ? ದುಃಖಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದೇ ಇಧ್ದೇನೆ. ನಾನು ಸೋತುಹೋಗುವ ಕಾಲನೆ ಅವಧಿಯೆ ಅಥವಾ ನೀನು ದುಃಖಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸೋಲುವವರಿವಿಗೂ ಕಾಯುಬೇಕೆ ? ನೀನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಈಗಲೆ ರಕ್ಷಿಸಲು ತ್ವರೆಪಡುವುದಿಲ್ಲಾ. ||೬೧||

ರಕ್ಷಾವಿಧೌ ಮಮ ವಿಭೋ! ತವ ನಾಸ್ತ್ಯಶಕ್ತಿಃ
ನಾಪಾತ್ರಮಸ್ಮಿ ದುರಿತೈರಭಿಭೂಯಮಾನಃ ।
ನಾನ್ಯೋವಿಭುಸ್ತವ ಭವೇತ್ಖಲು ಶಾಸನಾಯ
ಕಸ್ಮಾದ್ವಿಲಂಬಮಧುನಾ ಕುರುಷೇ ದಯಾಲೋ! ॥ ೬೩॥

ಎಲೈ ದಯಾಳುವಾದವನೆ, ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿನಿಗೆ ಅಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವು ಪಾಪಗಳಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ನಾನು ಪಾತ್ರನಲ್ಲದೆಇಲ್ಲ ನಿನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಲು ಬೇರಪ್ರಭುಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದಾ ಈಗ ವಿಲಂಬಮಾಡುತ್ತೀ.

ಹಾ ರೇ ಕೃಪಾಜಲನಿಧೇ ವಿಪದೇಕಬಂಧೋ
ಮಾಂಪಶ್ಯ ದುಃಖನಿವಹೈರಭಿಭೂಯಮಾನಮ್ ।
ಯಾವನ್ನಮೃಗೀಮಿವ ಮೃಗಾ ವಿನಿಹನ್ತ್ಯರೇ ತೇ
ಮಾಂ ತಾವದೇವ ನೃಹರೇ ಕರುಣಾಂ ವಿಧೇಹಿ ॥ ೬೪॥

ಎಲೈ ಶೌರಿಯೆ! ಕೃಪಾಸಮುದ್ರನೇ! ಆಪದ್ಬಂಧುವೆ! ದುಃಖಗಳ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡು, ತೋಳಗಳು ಹೆಣ್ಣುಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಂತೆ ಎಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲಾ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಎಲೈ ನರಸಿಂಹನೆ! ಕೃಪೆಯನ್ನು ಮಾಡು ॥೬೪॥

ಸ್ವಾಮಿನ್! ಕೃಪಾಕರ! ವಿಭೋ! ಪುರುಷಪ್ರಕಾಂಡ!
ಸರ್ವಾತ್ಮಕೋಽಪಿ ಹಿ ಭವನ್ ಕಿಮುಪೇಕ್ಷಸೇ ಮಾಮ್ ।
ಭಕ್ತಾಸ್ತ್ವದೀಯತನವಃ ಕಥಿತಾಸ್ತ್ವಯೈವ
ಕಿಂ ನಾಸ್ತಿ ತೇ ಶುಗಪಿ ತೇಷು ಗತೇಷು ಶೋಕಮ್ ॥ ॥೬೫॥

ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೆ! ಕೃಪಾಕರನೆ! ಪ್ರಭುವೆ! ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆ, ನೀನು ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾಗಿದ್ದು ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೀ ಭಕ್ತರುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಶರೀರವೆಂದು ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದಾರಷ್ಟೆ, ಅವರು ದುಃಖವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ ನಿನಗೆ ಶೋಕವಿಲ್ಲವೆ? ॥೬೫॥

ಸರ್ವಜ್ಞತಾ ಸುವಿದಿತಾ ತವ ಶಾಸ್ತ್ರವರ್ಗೈಃ
ಜಾನಾಸಿ ಕಿಂ ಮಮ ನ ಘೋರ ಮನಸ್ತದುಃಖಮ್ ।
ಉದ್ಘುಷ್ಯಸೇ ಶ್ರುತಿಗಣೈರ್ನನು ಸರ್ವಶಕ್ತಿಃ
ಶಕ್ತೋ ನ ಕಿಂ ದುರಿತನಾಶವಿಧೌ ಮಮಾದ್ಯ ॥ ॥೬೬॥

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ಸರ್ವಜ್ಞತೆ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೂ ನನ್ನ ಕ್ರೂರವಾದ ದುಃಖವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರೆಯಾ? ವೇದಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯೆಂದು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀಯೋ ನನ್ನ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ನೀನು ಶಕ್ತನಾಗಿಲ್ಲವೆ ॥೬೬॥

ಕೃಪಾವಿಶೇಷೈ ರವತೋ ಖಿಲಾನ್ ಜನಾನ್
ತದಾಗಸಿ ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರತಿಕರ್ತೃತೇಽಜ್ಞತಾ ।

ಮದೀಯದುಃಖೌಘವಿಲೋಕನೇಽಪಿ ಸಾ
ವಿಭೂಷಣಂ ಭೋಸ್ತವ ಕಿನ್ನು ಸಂಭವೇತ್ ॥ ॥೬೭॥

ಕೃಪಾಧಿಕ್ಯದಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸುವ ನಿನಗೆ ಅವರಪಾಪಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಡದೆ ಇರುವುದೆಂಬ ಅಜ್ಞತೆಯು ಒಂದು ಅಲಂಕಾರವಾದೀತು, ನನ್ನ ದುಃಖಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನೋಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಿನಗೆ ಅಜ್ಞತೆಯು ಯಾವ ಅಲಂಕಾರವಾದೀತು ?॥೬೭॥

ತ್ವಂ ಕಿಂ ವಿನೋದವಿಧಯೇ ಭುವನಂ ತನೋಷಿ
ದುಃಖಂ ಸುಖಂ ಚ ಯಮಯನ್ ನಿಜಕರ್ಮಯೋಗಾತ್ ।
ಶೌರೇ! ವಿನೋದವಿಧಿನಾಽಲ ಮತೀವ ಖಿನ್ನೇ
ಮಯ್ಯಂಬುಜಾಕ್ಷ! ಕರುಣಾ ಮಧುನಾ ವಿಧೇಹಿ ॥ ॥೬೮॥

ಎಲೈ ಶೌರಿಯೆ ! ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅದರ ಕರ್ಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ದುಃಖವನ್ನು ಸುಖವನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವವನಾಗಿ ನಿನ್ನವಿನೋದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯಾ ? ಆದರೆ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿರುವ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಈ ವಿನೋದಕಾರ್ಯವನ್ನುಸಾಕುಮಾಡು. ಎಲೈ ಕಮಲಾಕ್ಷನೆ. ಈಗಲೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೃಪೆಮಾಡು ॥೬೮॥

ಮುಗ್ಧ ಶ್ಶಿಶು ರ್ನಿಪತಿತೋ ಯದಿ ಕೂಪಮಧ್ಯೇ
ಕೇನಾಽಪಿ ತತ್ರ ಚರತೋದ್ಧ್ರಿಯತೇಂಜಸಾಸಃ।
ಕಿಂ ಮಾಂ ಚಿರಾಯ ಪತಿತಂ ಭವಸಿಂಧುಮಧ್ಯೇ
ನೋದ್ಧರ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ ವಿಭೋ! ಕರುಣಾ ಕರೋಽಪಿ ॥ ॥೬೯॥

ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಒಂದು ಮಗುವು ಭಾವಿಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ, ಅದು ಆ ಬಳಿ ಸಂಚರಿಸುವವನಿಂದ ಯಾವನಿಂದಲಾದರೂ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ಎತ್ತಲ್ಪಡುತ್ತೆ, ಎಲೈ ಪ್ರಭುವೇ ! ನೀನು ಕೃಪಾಸಮುದ್ರನಾಗಿದ್ದು ಬಹಳಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಲುಪಿತಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲಾ? ॥೬೯॥

ಸಂಕಲ್ಪವಾನ್ ಯದಿ ವಿಭೋ! ಜಗದೀಶ್ವರ ತ್ವಂ
ಪ್ರಕ್ಷೆಪ್ತುಮೇವ ಜಲಧೌ ವಿವಶಂ ಜನಂ ಮಾಮ್ ।
ಉದ್ಧೃತ್ಯ ದುಃಖಜಲಧೇ ರಮೃತಾಂಬುಧೌ ಮಾಂ
ತ್ವತ್ಪಾದಪಂಕಜಮರಂದಮಯೇ ನಿಧೇಹಿ ॥ ॥೨೦॥

ಎಲೈ ವಿಭುವೆ ! ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ನೀನು ನಿನ್ನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲೇಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದರೆ, ದುಃಖವೆಂಬ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಮಕರಂದ ಮಯವಾದ ಅಮೃತ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕು ॥೨೦॥

ಜ್ಞಾನಂ ಕ್ರಿಯಾ ಭಜನಮಿತ್ಯಖಿಲಾತ್ಮನೀನಾ
ಸೋಪಾನಪದ್ಧತಿರಿಯಂ ಭವತೈವಬದ್ಧಾ ।
ನಾರೋಢುಮೇಕಮಪಿ ಮೇಽಚ್ಯುತ! ಶಕ್ತಿಲೇಶಃ
ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯೈಸ್ತತ ಇತಃ ಪ್ರವಿಕೀರ್ಣಬುದ್ಧೇಃ ॥ ॥೨ ॥

ಭಕ್ತರನ್ನು ಬೀಳಿಸದೆ ಇರುವ ಎಲೈ ಅಚ್ಯುತನೆ [ಮೋಕ್ಷ ಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊಂದಲು] ಎಲ್ಲಾ ಆತ್ಮಗಳಿಗೂ ಹಿತವಾದ ಕ್ರಿಯಾಯೋಗ ಜ್ಞಾನಯೋಗ ಭಕ್ತಿಯೋಗಗಳೆಂಬ ಮೆಟ್ಟಲುಗಳ ಮಾರ್ಗವು ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಆ ಈಕಡೆ ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ನನಗೆ ಒಂದು ಮೆಟ್ಟಲನ್ನಾದರೂ ಹತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯ ಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲವು ॥೨೦॥

ತಪ್ತಂ ಮಯಾ ನಚ ತಪೋ ನ ಹುತೋಽಪಿ ಹೋಮಃ
ದತ್ತಂ ನ ದಾನಮಪಿ ನ ವ್ರತಮಾಚೀರ್ಣಮ್ ।
ಸ್ಮೃತ್ವಾ ತ್ವದುಕ್ತಿಮನಿಶಂ ಭವತೈವ ಗೀತಾಂ
ಧರ್ಮಾನ್ವಿಹಾಯ ಶರಣಂ ನನು ಗಮ್ಯಸೇ ತ್ವಮ್ ॥ ॥೨೨॥

ತಪಸ್ಸು ಹೋಮದಾನವ್ರತ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದೂ ನನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವು. ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ನನ್ನನ್ನು ಶರಣವಾಗಿ

ಹೊಂದೆಂಬದಾಗಿ ನಿನ್ನಿಂದ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನಿಂದ ನೀನೆ ಶರಣವಾಗಿ ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೀಯೆ ॥

ನಾನಾವತಾರನಿವಹೈಸ್ಸುಚಿರಾನವಾಪ್ಯಂ
ಸ್ವೈರಂ ಚರಂತಮಪಿ ಸ ತ್ವಮುದೀಕ್ಷಸೇ ಮಾಮ್ ।
ಶೇಷಾಚಲೇ ಯದುಗಿರಾವಥ ಹಸ್ತಿಶೈಲೇ
ಶ್ರೀರಂಗಧಾಮ್ನಿ ಚ ವಸನ್ ಕಿಮಿಹಾತನೋಷಿ ॥ ॥೭೩॥

ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸಂಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅನೇಕವಾದ ನಿನ್ನ ಅವತಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ, ಹೊಂದಲ್ಪಡಲಸಾಧ್ಯನಾದ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ನೋಡಲಾರೆ. ಶ್ರೀ ಶೇಷಾಚಲದಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಯಾದವಾದ್ರಿಯಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಹಸ್ತಿಶೈಲದಲ್ಲೂ ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲೂ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀ ॥೭೩॥

ತ್ವಂ ಪಂಚಧಾಽಸಿ ವಿದಿತೋ ಬಹುಲಾತ್ಮಕೋಽಪಿ
ವ್ಯೂಹಃ ಪರೋರ್ಚನವಪುರ್ವಿಭವೋನ್ತರಾತ್ಮಾ ।
ರೂಪಂ ತೃತೀಯಮಿಹ ಸರ್ವವಿಲೋಕನಾರ್ಹಂ
ಕಿಂ ಛಾದಯನ್ ಮದಘನಾಗಿರಿಮಾಶ್ರಿತೋಽಸಿ ॥ ॥೭೪॥

ನೀನು ಅನೇಕ ರೂಪವುಳ್ಳವನಾದಾಗ್ಯೂ ವ್ಯೂಹ, ಪರ, ಅರ್ಚಾ, ವಿಭವ, ಅಂತರಾತ್ಮಾ ಎಂದು ಐದು ರೂಪಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೀಯೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯದಾದ ಅರ್ಚಾರೂಪವನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ, ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾದ್ದನ್ನೂ ನನಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಮರೆಸುವವನಾಗಿ ಪರ್ವತವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುತ್ತೀಯಾ? ॥೭೪॥

ಶ್ರಾಂತೋಽಸಿ ಕಿಂ ಮಮ ಕೃತೇ ಭ್ರಮಣೈರಿಹಾದ್ರೌ
ತುಂಗಂ ಗಿರಿಂ ಕಿಮಧಿರುಹ್ಯ ವಿಲೋಕಸೇ ಮಾಮ್ ।
ನೂನಂ ಭವಾಗ್ನಿಪತಿತಂ ನನು ಮಾಂ ಪ್ರಸೇಕ್ತುಂ
ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಸುಧಾಶಿಶಿರಯಾ ಗಿರಿಮಾಶ್ರಿತೋಽಸಿ ॥ ॥೭೫॥

ನನಗಾಗಿ ಸಂಚಾರಗಳಿಂದ ಪರ್ವತದಮೇಲೆ ಸೋತು ಹೋಗಿದ್ದೀಯಾ ? ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತವನ್ನು ಹತ್ತಿ ನನ್ನನ್ನುನೋಡುವೆಯಾ? ಅದೂ ಅಲ್ಲ, ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಅಮೃತ ಶೀತಲವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾ ನೆನೆಸಲು ಎತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದೀ. ಇದೇ ನಿಶ್ಚಯವು ॥೭೫॥

ದುರ್ವಾರಘೋರತರಸಂಸೃತಿತಾಪತಪ್ತಂ
ಮಾಂ ಸಿಂಚ ದೃಷ್ಟಿ ಸುಧಯಾ ಕರುಣಾರ್ದ್ರಯಾ ತೇ ।
ಸಿಕ್ತೋಯಯಾ ಭುವನಭಾವನ! ದೀನಬಂಧೋ!
ಜೀವಾಮಿ ಸಂಶಯಲವೋಽಪಿನ ಮೇಽಸ್ತಿ ಶೌರೇ! ॥ ॥೭೬॥

ತಡೆಯಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಹಾ ಕ್ರೂರವಾದ ಸಂಸಾರ ತಾಪದಿಂದ ಕಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಕೃಪೆಯಿಂದಾ ಶೀತಲವಾದ ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟ್ಯಮೃತದಿಂದಾ ನೆನೆಸು. ಯಾವಾಗಲೂ ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚಿಂತಿಸುವವನೆ! ದೀನರಾದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಂಧುವೆ ! ಎಲೈ ಶೌರಿಯೆ ! ಯಾವ ದೃಷ್ಟ್ಯಮೃತದಿಂದ ನೆನೆಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ನಾನು ಜೀವನವನ್ನು ಹೊಂದುವೆನು. ಸಂದೇಹದ ಲೇಶಾಂಶವೂ ಇಲ್ಲವು ॥೭೬॥

ತ್ರಾಣಾಯ ಸಾಧುನಿವಹಸ್ಯ ಚ ದುಷ್ಟಹತ್ಯೈ
ಸಂಸ್ಥಾಪನಾಯ ಭುವಿ ಧರ್ಮಪಥಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋ! ।
ನಾಭೂತ್ತವಾವತರಣೈರಪಿ ಖೇದಲೇಶಃ
ಕೋವಾ ಭವೇತ್ತವ ಸಕೃನ್ಮಮದರ್ಶನೇಽಪಿ॥ ॥೭೭॥

ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೂ ದುಷ್ಟರನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅನೇಕಾವತಾರಗಳಿಂದಲೂ ನಿನಗೆ ಕ್ಲೇಶದ ಲೇಶಾಂಶವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ, ಈಗ ನನ್ನನ್ನುಒಂದಾವರ್ತಿ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಶ್ರಮವಾದೀತು ? ॥೭೭॥

ನಾಲೋಕಸೇ ಕಿಮಿತಿ ಮಾಂ ಸರಸೀರುಹಾಕ್ಷ! ।
ತ್ವಂ ಕಥ್ಯಸೇ ಶ್ರುತಿಗಣೇಷು ಸಹಸ್ರನೇತ್ರಃ ।
ಕಿಂ ನ ಪ್ರಸಾರಯಸಿ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಮಮ ತ್ವದೀಯಂ
ಪಾದಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ! ಮತೋಽಸಿ ಸಹಸ್ರಪಾದಃ ॥ ॥೭೮॥

ಎಲೈ ಕಮಲದಂತೆ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನೆ ! ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನೆಂದು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಲ್ಪಡುವವನಾಗಿದ್ದೀಯಷ್ಟೆ. ಇಂಥಾ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಯಾತಕ್ಕೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲಾ. ಎಲೈ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನೆ! ಸಾವಿರಪಾದಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೀಯಷ್ಟೆ, ನಿನ್ನ (ಒಂದು) ಕಾಲನ್ನು ನನ್ನತಲೆಯಮೇಲೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ?॥೭೮॥

ಸರ್ವಾವಲೋಕನಕೃತೇಽಸಿ ಸಹಸ್ರನೇತ್ರಃ
ಸರ್ವೋತ್ತಮಾಂಗಪತನಾಯ ಸಹಸ್ರಪಾದಃ ।
ಸಂಕಲ್ಪಲೇಶವಶತೋ ಭುವನಾನಿ ಬಿಭ್ರತ್
ಕಸ್ಮಾದ್ವಿಭಾಸಿ ಜಗದೀಶ! ಸಹಸ್ರಮೂರ್ಧಾ ॥ ॥೭೯॥

ಎಲೈ ಜಗದೀಶ್ವರನೆ ! ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೀಯೆ, ಎಲ್ಲರ ತಲೆಯೂ ನಿನ್ನ ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಿರ ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೀಯೆ. ಸಂಕಲ್ಪ ಲೇಶಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಧರಿಸುವ ನೀನು ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಿರತಲೆಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವೆ?॥೭೯॥

ಶೇಷೋ ವಿಧಾತುಮಭಿವಾಂಛತಿ ಸರ್ವರೂಪಾಃ
ಸೇವಾಸ್ತವಾಖಿಲದಶಾಸು ಸಹಸ್ರಮೂರ್ಧಾ ।
ಪಶ್ಯೈತದೀಯಶಿರಸಾಂ ಸಮಸಂಖ್ಯಶೀರ್ಷಃ
ತಾಸ್ಸಾದರಂ ತ್ವಮುರರೀಕುರುಷೇ ಪ್ರಹರ್ಷಾತ್ ॥ ॥೮೦॥

ಸಾವಿರ ತಲೆಗಳುಳ್ಳ ಆದಿಶೇಷನು ಸರ್ವದೇಶ ಸರ್ವಕಾಲ ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಸರ್ವರೂಪವಾದ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿ

ಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಮಾಡುವ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವನತಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಮಸಂಖ್ಯೆ ಉಳ್ಳತಲೆಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ ॥೮೦॥

ಶ್ರಾಂತೋಽಸ್ಮ್ಯನಾರತಸುಘೋರಮಹಾಘಭೋಗೈಃ
ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಯೇಽದ್ಯ ಬಹುಧಾ ಕರುಣಾಕರಂ ತ್ವಾಮ್ ।
ದುರ್ವಾರದುಃಖಶಮನೈಕ ಮಹೌಷಧಂ ತೇ
ಸಂದರ್ಶಯಾನನಸರೋಜಮಿಹೈವ ಮೇಽಕ್ಷ್ಣೋಃ ॥ ॥೮೧॥

ಯಾವಾಗಲೂ ಮಹಾ ಘೋರವಾದ ಪಾಪ ಫಲಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಸೋತು ಹೋಗಿರುವೆನು. ಕೃಪಾಕರನಾದನಿನ್ನನ್ನು ಈಗ ಅನೇಕಧಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಡೆಯುಲಸಾಧ್ಯವಾದ ದುಃಖಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಮನಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯೌಷಧವಾದ ನಿನ್ನ ಮುಖಕಮಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುವವನಾಗು ॥೮೧॥

ಅಪಾದವಾನ್ ಧಾವಸಿ ಹಸ್ತಹೀನೋ
ಗೃಹ್ಣಾಸ್ಯನೇತ್ರೋಽಪ್ಯವಲೋಕಸೇ ಚ ।
ಅಕರ್ಣಯುಕ್ತಶ್ಚ ಶೃಣೋಷಿ ಶೌರೇ !
ಜಗಂತಿ ವಿಸ್ಮಾಪಯಿತುಂ ಸ್ವಕೃತ್ಯೈಃ ॥ ॥೮೨॥

ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದಾ ಲೋಕವನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಿಸುವವನಾಗಿ (ಪ್ರಾಕೃತ) ಪಾದಗಳಿಲ್ಲದವನಾಗಿಯೆ ಓಡುತ್ತೀ, (ಪ್ರಾಕೃತವಾದ) ಕೈಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀ, (ಪ್ರಾಕೃತವಾದ)ಕಣ್ಣುಗಳಿಲ್ಲದೆ ನೋಡುತ್ತೀ, (ಪ್ರಾಕೃತವಾದ)ಕಿವಿಗಳಿಲ್ಲದವನಾಗಿಯೆ ಕೇಳುತ್ತೀ ॥೮೨॥

ನಾಸ್ಮಾಕಮುತ್ಪಾದಯತೀಹ ಚಿತ್ರಂ
ತೇ ಸರ್ವಶಕ್ತೇ ರ್ಭುವನಸ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಃ ।
ಏಕಾ ಕಿಲಾಸ್ಮಾನ್ವಿವಶೀಕರೋತಿ
ಸೌಲಭ್ಯಕಾಷ್ಠೈವ ಜಗದ್ವಿಭೋಸ್ತೇ ॥ ॥೮೩

ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದನಿನ್ನ ವಿಚಿತ್ರವಾದಲೋಕನಿರ್ಮಾಣವು ನಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲಾ. ಲೋಕಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಭುವಾದ ನಿನ್ನ ಸೌಲಭ್ಯದ ಎಲ್ಲೆ ಬಂದೆ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರವಶರಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ||೮೩||

ಲಕ್ಷ್ಮೀರತಿ ಪ್ರಕಾಮಚ ಪಲಾಽಪಿ ವಿಶೇಷಕಾನ್ತಂ
ರೂಪಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ತವ ಜಾತು ನ ಮುಂಚತಿ ತ್ವಾಮ್ ।
ತಸ್ಯಾಃ ಕಟಾಕ್ಷವಿಭವೈಕಫಲಂ ಪದಂ ತತ್
ಅಕ್ಲೇಶಲಬ್ಧ ಮವಧೀರ್ಯ ಭುವಂ ಗತೋಽಸಿ || ||೮೪||

ಬಹಳ ಚಂಚಲಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವೀಸಹ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ನಿನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿನ್ನನ್ನುಬಿಡುವುದೆ ಇಲ್ಲ. ಅವಳ ಕಟಾಕ್ಷ ಬಲದಿಂದ ಮಾತ್ರವೆ ನಿನಗೆ ಅಕ್ಲೇಶವಾಗಿ ಬಂದಿರುವಅಂಥಾ ಪರಮಪದವನ್ನೂ ಸಹ ಬಿಟ್ಟು ಈ ಭೂಮಿಗೆ [ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು] ಬಂದಿದ್ದೀಯಷ್ಟೆ ||೮೪||

ಅತ್ರಾಗತೋಽಸಿ ಜಗದೀಶ್ವರ! ಮಾಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ
ದುಃಖೈಃ ಪ್ರಪೀಡಿತ ಮಪಾರಕೃಪಾಂಬುರಾಶಿಃ ।
ನೋಚೇದನುತ್ತಮಸುಖೈಕಪದೇ ಪ್ರದೇಶೇ
ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಸಮಂ ವಿಹರತ ಸ್ತವ ಕಾ ಸ್ಪೃಹಾಽತ್ರ || ||೮೫||

ಎಲೈ ಜಗದೀಶ್ವರನೆ! ಎಲ್ಲೆಯಿಲ್ಲದ ಕೃಪಾಸಮುದ್ರನಾದ ನೀನು ದುಃಖಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷ ಪೀಡಿತನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ ಈ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀಯೆ, ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸುಖಕ್ಕೇನೇ ಸ್ಥಾನವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಂಗಡ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಶೆಯುಂಟು?||೮೫||

ಅತ್ರಾಕೃತಾಂ ಮಂಗಲಮೂರ್ತಿಮೇವ
ಸರ್ವಾಕ್ಷಿಪಾತ್ರಂ ದಯಯಾ ಕರೋಷಿ ।

ತಥೈವ ಮೂರ್ತ್ಯಾಚ್ಯುತ ಸರ್ವಶಕ್ತೇ!
ತಾಪಂ ಮದಕ್ಷ್ಣೋಸ್ಸ ವಿನಾಶಯೇಃ ಕಿಮ್ ॥ ॥೭೬॥

ಅಪ್ರಾಕೃತವಾದ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜನಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೂ ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ದಯೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೀಯಷ್ಟೆ. ಅದೇ ಮೂರ್ತಿಯಿಂದಲೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳ ತಾಪವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ನಾಶಮಾಡದೆ ಇದ್ದಿ ॥೭೬॥

ಸರ್ವೇ ವೇದಾ ಯಾಂ ಸದಾ ಸಂಸ್ತುವೀರನ್
ಯಸ್ಯೈ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ್ಸ್ವಾಂ ಸ್ಪೃಹಾಂ ವಿಸ್ತೃಣೀತೇ ।
ಯಸ್ಯಾ ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಸರ್ವಕರ್ಮಕ್ಷಯ ಸ್ಸ್ಯಾತ್
ತಾಂ ತೇ ಮೂರ್ತಿಂ ದರ್ಶಯಾಗ್ರೇ ಮದಕ್ಷ್ಣೋಃ ॥ ॥೭೭॥

ಯಾವ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವೇದಗಳೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುವುವೊ, ಯಾವಶರೀರಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೂ ತನ್ನ ಆಶೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾಳೊ, ಯಾವ ಮೂರ್ತಿಯ ದರ್ಶನವಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಕರ್ಮವೂ ಕ್ಷಯಿಸುವುದೊ, ಅಂಥಾ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳ ಎದುರಿಗೆ ತೋರಿಸುವನಾಗು ॥೭೭॥

ಭೂಪಾತ್ಮಜಸ್ಯ ಭವತಃ ಕಪಿಸಖ್ಯವಾಂಛಾ
ಸರ್ವಪ್ರದಸ್ಯ ಶಬರೀಕರತಃ ಫಲಾಪ್ತಿಃ ।
ಕೀಶೇನ ಸೇತುರಚನಾಂಬುನಿಧೌ ವಿಭೋಸ್ತೇ
ಲೀಲಾ ನು ಕಿಂ ರಘುಪತೇ! ತದನುಗ್ರಹೋ ವಾ ॥ ॥೭೮॥

ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಮಗನಾದ ನಿನಿಗೆ ಕಪಿಯ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದೂ, ಸಕಲವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ನಿನಿಗೆ ಶಬರಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಹಣ್ಣು ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ, ಪ್ರಭುವಾದ ನಿನಿಗೆ ಕಪಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇತು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯೂ ಇವೆಲ್ಲಾ ನಿನಿಗೆ ಲೀಲೆಯು, ಅಥವಾ ಅವರವರನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದೆ? ॥೭೮॥

సేవావిధౌ మృగయసే యది కంచన త్వం
మామేవ కిం న వృణుషే తవ సేవనాయ ।
త్వన్నేత్రసారస సుధాప్లుతసర్వగాత్రం
త్వత్పాదపంకజమరందరసైకవృత్తిమ్ ॥ ॥౮౯॥

ನಿನ್ನನ್ನು ಸೇವಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಯಾರನ್ನೋ ಹುಡುಕುತ್ತಿಯಷ್ಟೆ. ನನ್ನನ್ನೇ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಕಮಲಗಳ ಅಮೃತ ರಸದಿಂದ ಸ್ನಾನವಮಾಡಿದವನನ್ನಾಗಿಯೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಮಕರಂದವೆ ಜೀವನವನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಯಾತಕ್ಕೆ ನೀನು ವರಿಸಬಾರದು. ॥೮೯॥

వాంఛాస్తి చేన్మమ సముద్ధరణే ప్రభో తే
తాం మే వదాత్మవచసా శ్రవణామృతేన ।
సందర్శ్య తే విమల శారద చంద్రకాంతం
వక్త్రం ప్రఫుల్ల సరసీరుహ పత్రనేత్రమ్ ॥ ॥౯౦॥

ಎಲೈ ಪ್ರಭುವೆ ! ನಿನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಇದ್ದರೆ, ನಿರ್ಮಲವಾದ ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ, ಚನ್ನಾಗಿ ಅರಳಿರುವ ಕಮಲದ ದಳಗಳಂತೆ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಉಳ್ಳ ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿ, ನನ್ನ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಅಮೃತ ಪ್ರಾಯವಾದ ನಿನ್ನ ವಾಕ್ಕಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟವನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳುವನಾಗು ॥೯೦॥

పీతాంబరం మరకతాభ సుకోమలాంగం
వర్షోన్ముఖాసితవలాహక సౌమ్యకాంతిమ్ ।
శ్రీవత్సకౌస్తుభరమాంచితవక్షసం త్వాం
నేత్రద్వయం మమ పిపాసతి తాపశాన్త్యై ॥ ॥౯౧॥

ಸ್ವರ್ಣಚ್ಛಾಯೆಯುಳ್ಳ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಪಚ್ಚೆರತ್ನದಂತೆಯೂ, ಸುಕುಮಾರನಾಗಿಯೂ, ಮಳೆ ಸುರಿಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಪ್ಪಾದ ಮೇಘದಂತೆ ಸೌಮ್ಯವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀ

ವತ್ಸಚಿಹ್ನ ಕೌಸ್ತುಭ ರತ್ನ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಇವರುಗಳಿಂದ ಗುರುತುಮಾ ಡಲ್ಪಟ್ಟ ದಿವ್ಯವಕ್ಷಸ್ಥಲ ಉಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳೂ ತಾಪಶಾಂತಿ ಗೋಸ್ಕರ ಪಾನಮಾಡಲಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿವೆ ॥೯೦॥

ಉತ್ತಪ್ತಹೇಮಮಯಮಂಗಲದಿವ್ಯಮೂರ್ತೇ!
ನಿರ್ಮೃಷ್ಟಲಾಂಛನ ಸುಧಾಕರ ಕಾನ್ತವಕ್ತ್ರ! ।
ಸದ್ಯೋವಿಕಾಸಿ ನವಶಾರದ ಪಂಕಜಾಕ್ಷ!
ತ್ವಂ ಮೇ ಕದಾ ನಯನಗೋಚರ ಮೇಷ್ಯಸೀಶ! ॥ ॥೯೨॥

ಚನ್ನಾಗಿ ಕಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸುವರ್ಣರೂಪವಾದ ದಿವ್ಯಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಉಳ್ಳವನೆ, ಕಳಂಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೊಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಸುಂ ದರವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವನೆ, ಆಗತಾನೆ ಅರಳುತ್ತಿರುವ ಹೊಸದಾದ ಶರ ತ್ಕಾಲದ ಕಮಲದಂತೆ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನೆ, ಎಲೈ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೆ, ನೀನು ಯಾವಾಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುವನಾಗುತ್ತೀ ॥೯೨॥

ಪ್ರತಪ್ತಕಾರ್ತಸ್ವರ ಭಾಸ್ವರಾಂಗಂ
ಉನ್ಮೀಲದಂಭೋರುಹ ಪತ್ರನೇತ್ರಮ್ ।
ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ ಭೇಂದಿರಯಾ ಯುತಂ ತ್ವಾಂ
ಕದಾ ನು ಮೇ ದ್ರಕ್ಷ್ಯತಿ ನೇತ್ರಯುಗ್ಮಮ್ ॥ ॥೯೩॥

ಕಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸುವರ್ಣದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಅವಯುವ ಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ವಿಕಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಮಲದ ದಳದಂತೆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮಾಲಿಂಗಿತ ನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾವಾಗ ನನ್ನ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡುವುವು? ॥೯೪॥

ವಾಚಂ ಸುಧಾಸಮುಚಂ ಕುರು ಕರ್ಣಯೋರ್ಮೇ
ಶೌರೇ ಕದಾ ನು ಭಗವನ್ಮಮ ದರ್ಶಯೇಸ್ತ್ವಮ್ ।

మంద స్మితం రుచిరకుంతల మాననం తే
సద్యః ప్రఫుల్లసరసీరుహ చారునేత్రమ్ ॥ ॥౯౪॥

ಎಲೈ ಶೌರಿಯೆ ! ಎಲೈ ಭಗವಂತನೆ! ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನಾದರೂ ಆಡು. ಮುಗುಳುನಗೆ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಮುಂಗುರುಳುಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ಆಗತಾನೆ ವಿಕಾಸವಾಗುವ ಕಮಲದಂತೆ ಸುಂದರವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಯಾವಾಗ ನನಿಗೆ ತೋರಿಸುವನಾಗುವೆ. ॥೯೪॥

వాచా కదా మధురయా పరిసాంత్వయే ర్మాం
భో వత్స మా రుదిహి తే స్తి భయం న కించిత్ ॥
పాపం త్వదీయ మఖిలం వినిహన్మి తూర్ణం
సంప్రాపయామి విపులాని సుఖాని చేతి ॥ ॥౯౫॥

‘ಎಲೈ ಮಗುವೆ ! ನೀನು ಅಳಬೇಡ, ನಿನಿಗೇನೂ ಭಯವಿಲ್ಲವು ನಿನ್ನ ಪಾಪವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಶಗೊಳಿಸುವೆನು. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಸುಖಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನು’ ಎಂದು ಮಧುರವಾದ ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಿಂದ ಯಾವಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವೆಯೊ ॥೯೫॥

భార్యా పుత్రా బాంధవాః క్షేత్రగేహే
విద్యా రోగ్యం వైభవం దీర్ఘమాయుః ।
సర్వాణ్యేతాన్యత్ర సంప్రార్థయేహం
సర్వాత్మానం త్వర్చితుం త్వాం రమేశమ్ ॥ ॥౯౬॥

ಎಲೈ ದೇವನೆ ! ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾಗಿಯೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ,ಪುತ್ರರು, ಬಂಧುಗಳು, ಭೂಮಿ, ಮನೆ, ವಿದ್ಯೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ದೀರ್ಘವಾದ ಆಯುಸ್ಸು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು ॥೯೬॥

ಅತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಶ್ನುತೆ ತವಕೃಪಾಪಾನಿತೋ
ಮಾನವಃ ಕಿಂವಾ ಸರ್ವವಿಭೋ ತ್ವಯಾ ಪ್ಯಸುಕರಂ ಸ್ರಷ್ಟಾ
ಧಿಯೈವಾಖಿಲಮ್ । ತಸ್ಮಾದತ್ರ ವಿಧೇಯ ಮಾಂ ಪ್ರತಿಕಲಂ
ತ್ವತ್ಪಾದ ಪಂಕೇರುಹದ್ವಂದ್ವಧ್ಯಾನಸುಧಾರಸಾಘ
ಕಲನಾಮಾತ್ರಪ್ರಹೃಷ್ಟಂ ಸದಾ ॥ ॥೯೭॥

ಎಲೈ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೆ ! ನಿನ್ನ ಕೃಪಾಮೃತದಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೆ ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವ ರೂಪವಾದ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಯೋಗ್ಯನಾಗುವನು. ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ನಿನ್ನಿಂದಲೂ ಮಾಡಲಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಯಾವದುಂಟು, ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೂ, ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಜೋಡಿಗಳ ಧ್ಯಾನ ರೂಪವಾದ ಅಮೃತರಸ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಮಾತ್ರದಿಂದಲೆ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿರುವಂತೆ ಸರ್ವದಾ ನೀನು ಮಾಡುವನಾಗು ॥೯೭॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮಕಿಟಿಪೂರುಷ ಸಿಂಹಖರ್ವ
ಭೃಗ್ವಾತ್ಮಸಂಭವ ರಘೂದ್ವಹ ಗೋಪಮುಖ್ಯೈಃ ।
ರೂಪೈ ರ್ಜಲಸ್ಥಲವಿಹಾರಚಣೈ ರನಂತೈಃ
ಲೋಕತ್ರಯಾವನರತ ಶ್ಶರಣಂ ಹರಿ ರ್ನಃ ॥ ॥೯೮॥

ಜಲ, ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶ್ರೀ ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ, ವರಾಹ, ನರಸಿಂಹ, ವಾಮನ, ಪರಶುರಾಮ, ಶ್ರೀ ರಾಮ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ, ಇವೆ ಮೊದಲಾದ ಅನಂತರೂಪಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಲು ಯಾವಾಗಲೂ, ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾಪ್ಯನಾಗಿರುವನು ॥೯೮॥

ವೇದಾನುದ್ಧೃತ್ಯ ಸಕಲಾನ್ ದತ್ವಾ ಧಾತ್ರೇ ಯಥಾಪುರಮ್ ।
ಜಗಂತಿ ಸೃಜತೇ ತೇನ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪಾಯ ಮಂಗಲಮ್॥ ॥೯೯॥

ವೇದಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದ ಅಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ವೇದಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಪೂರ್ವದಂತೆಯೆ ಅವನಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಶ್ರೀ ಮತ್ಸ್ಯ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಂಗಳವು ॥೯೯॥

ದೇವಾನಾಂ ಹೃತರಾಜ್ಯಾನಾ ಮವನಾಯ
ಸುಧಾಂಬುಧೌ । ಅಮೃತೋತ್ಪಾದ
ಬೀಜಾಯ ಕೂರ್ಮರೂಪಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ॥೧೦೦॥

ದೂರ್ವಾಸ ಋಷಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಶಕ್ತಿ ವಿಹೀನರಾಗಿ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯವುಳ್ಳ ದೇವತೆಗಳ ರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತವನ್ನು ಎತ್ತುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಭೂತನಾದ ಶ್ರೀ ಕೂರ್ಮ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಂಗಳವು ॥೧೦೦॥

ಅಸುರಾಪಹೃತಾಂ ದೀನಾಂ ಮಗ್ನಾಂ ಪಂಕೇ ಸುದುಸ್ತರೇ ।
ದಂಷ್ಟ್ರಯೋದ್ಧರತೇ ಧಾತ್ರೀಂ ಕೋಲರೂಪಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ॥೧೦೧॥

ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನೆಂಬ ಅಸುರನಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಕೋರೆ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದಂಥಾ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಂಗಳವು ॥೧೦೧॥

ಹಿರಣ್ಯಪೀಡಿತಂ ಭಕ್ತಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದಂ ರಕ್ಷಿತುಂ ತತಃ ।
ಸ್ತಂಭಾದುದ್ಭವತೇ ಸದ್ಯಃ ನರಸಿಂಹಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ॥೧೦೨॥

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವೆಂಬ ಅಸುರನಿಂದ ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪರಮಭಾಗವತನಾದ ಶ್ರೀಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನ ಆ ಅಸುರನಿಂದ ಬಿಡಿಸಲು ಸ್ತಂಭದಿಂದಲೆ ಹುಟ್ಟಿದಂಥಾ, ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಂಗಳವು ॥೧೦೨॥

ಬಲಾದಪಹೃತಂ ರಾಜ್ಯಂ ದಾತು ಮಿಂದ್ರಾಯ
ಯಾಚ್ಞಯಾ । ಬಲಿಂ ನಿಗೃಹ್ಣತೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್
ಖರ್ವರೂಪಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ॥೧೦೩॥

ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾಚನೆಯಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಬಲಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದಂಥಾ, ವಾಮನಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಂಗಳವು ॥೧೦೩॥

ದುರ್ವೃತ್ತಕ್ಷತ್ರದಮನಕ್ಲೇಶಿತಾಂ ರಕ್ಷಿತುಂ ಮಹೀಮ್ ।
ಹಸ್ತಾದೃತಕುಠಾರಾಯ ಭೃಗುರೂಪಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ॥೧೦೪॥

ಬಹಳ ಗರ್ವಿತರಾದ ದುಷ್ಟ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ಕ್ಲೇಶಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದ ಪರಶುರಾಮಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಂಗಳವು ॥೧೦೪॥

ದೃಪ್ಯತ್ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ವಿಪ್ಲುಷ್ಟ ಜಗತೀತಾಪಶಾಂತಯೇ ।
ಗೃಹೀತಚಂಡಧನುಷೇ ರಘುರೂಪಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ॥೧೦೫॥

ಗರ್ವಿಷ್ಠನಾದ ರಾವಣನಿಂದ ಸುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಲೋಕದ ತಾಪವನ್ನು ನೀಗಲಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರೂರವಾದ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಶ್ರೀ ರಾಮಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಂಗಳವು ॥೧೦೫॥

ಅಜ್ಞಾನಮೂರ್ಛಾ ಸಂಮೂಢಚೇತಸಾ
ಮುದ್ಧೃತಿಪರಯಾ । ಗೀತಾಮೃತಂ ವಿತರತೆ
ಯದುರೂಪಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ॥೧೦೬॥

ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ಮೂಢವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಗೀತೆ ಎಂಬ ಅಮೃತವನ್ನು ವರ್ಷಿಸುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಂಗಳವು ॥೧೦೬॥

ಯೋ ಯಾದವಾದ್ರಿಶೇಖರೆ ದಯಯಾ ತ್ತ
ವಿದ್ಯಾಂ ಸರ್ವಸ್ಯ ವರ್ಷತಿ ಗುರು ಶ್ರೀವಣಾಂತರೇಷು ।
ತತ್ಪಾದಪಂಕಜಮಕರಂದಮಧುವ್ರತೇವ
ನಾರಾಯಣೇನ ರಚಿತಾ ಸ್ತುತಿಮಂಜರೀಯಮ್ ॥ ॥೧೦೭॥

ಗು

ರುಗಳು ದಯೆಯಿಂದ ನ್ನು
ವರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವರೊ, ಅವರ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಮಕರಂದಕ್ಕೆ ಭ್ರಮರ
ಪ್ರಾಯನಾದ ನಾರಾಯಣನಿಂದ ಈ ಸ್ತುತಿಮಂಜರಿ ಎಂಬುದು ರಚಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ॥೧೦೬॥

ಶೇಷಾಚಲೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸಶ್ರುತ್ಯೋ ರ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಿವೇದಿತಾಮ್ ।
ಹೃತ್ಕಂಠಕರ್ಣೇ ಧತ್ತಾರ್ಯಾಃ ಪ್ರೀತ್ಯೈಮಾಂ ಸ್ತುತಿಮಂಜರೀಮ್॥೧೦೭

ಎಲೈ ಆರ್ಯರೆ ! ಶ್ರೀಶೇಷಾಚಲದಲ್ಲಿ ದಯಮಾಡಿಸಿರುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸ
ರ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಸ್ತುತಿಮಂಜರಿಯ
ನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರೀತಿಯೊಡನೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಠದಲ್ಲಿಯೂ
ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಧರಿಸುವವರಾಗಿರಿ ॥೧೦೮॥

ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ಮಂಗಲಮ್.

ಶ್ರೀಃ.